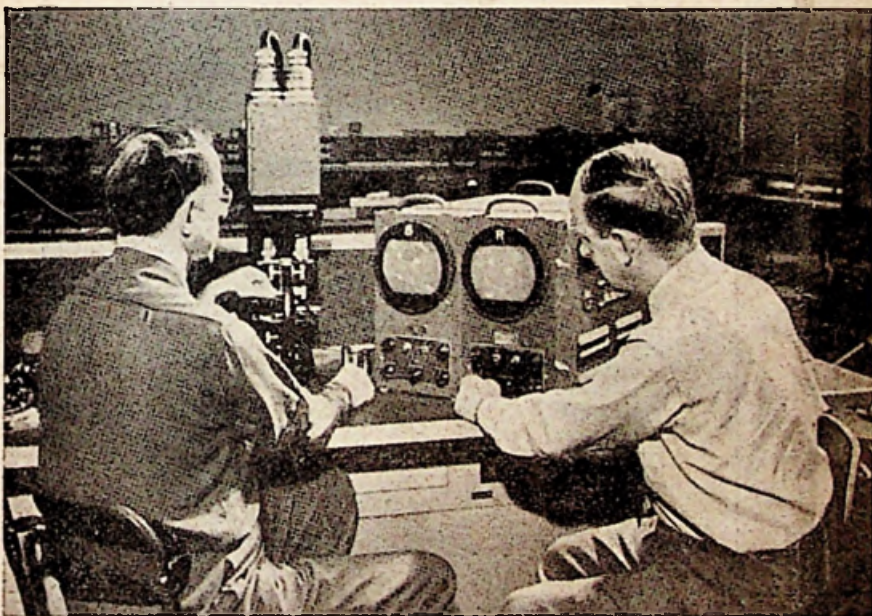

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT VOOR:

- Electrotechnische installateurs
- Handelaren in elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen
- Handelaren in radiotoestellen en -onderdelen

14 JULI 1951
6e JAARGANG Nr. **149**

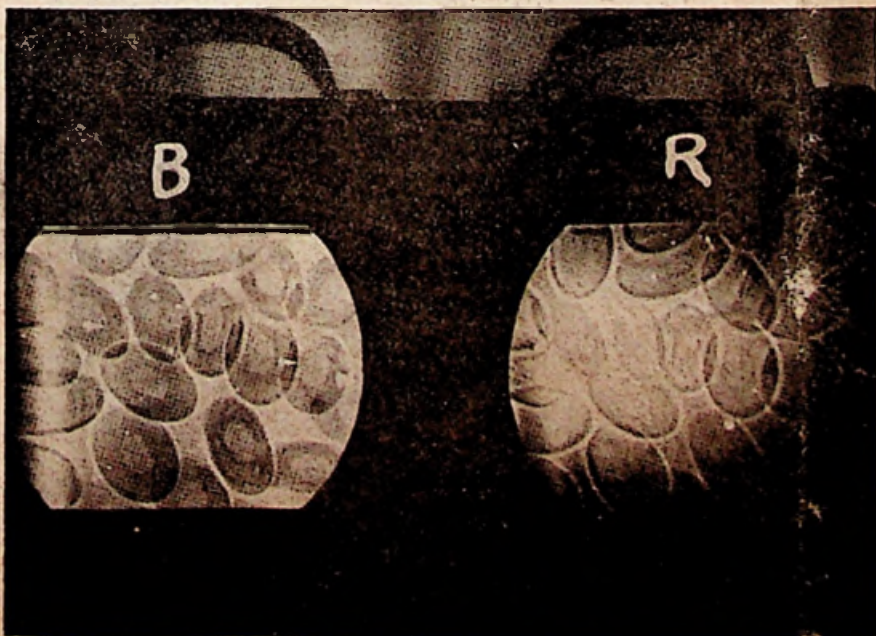

Het Televisie-oog kijkt door de microscoop

Door de Radio Corporation of America wordt onder de naam „VIDICON” een televisie-oog geproduceerd, dat, in plaats van het eigen oog, in een gewone licht-microscoop kijkt, speciaal voor het waarnemen van microscopische *levende* wezens en cellen. De electronen-microscoop heeft daarvoor weinig waarde, omdat een bombardement met snelle electronen alle leven doodt.

Op deze foto's ziet men, boven twee microscopen, twee Vidicons opgesteld, resp. gevoelig voor blauw en rood, de beide kleuren, waarmee het te onderzoeken præparaat wordt belicht.

(Tweede foto: vergroting van de beeldschermen.)

*Tevreden klanten...
die zullen dikwijls
bij U terugkomen!*

*Neem daarom de verkoop
van de*

ADEM

ter hand!

ADEM, de kleine koelkast met de grote inhoud, is het meesterstuk van de Zwitserse technische industrie, een wonder van precisie-arbeid. Hij werkt storingvrij, vraagt weinig stroomgebruik en geen onderhoud. Deze en talrijke andere voordelen hebben hem duizenden enthousiaste aanbevelingen van huisvrouwen uit de gehele wereld bezorgd. Over 'n ADEM hoort U nooit klachten, met 'n ADEM hebt U nooit last, maar wel altijd tevreden klanten en die alleen komen bij U terug! Verkoop de ADEM in vol vertrouwen: het is de enige koelkast in de grote klasse, binnen het bereik ook van hen met een kleiner inkomen.

*Alleen een koelkast
met dit merk is 'n ADEM*

MOTORSCHAKELAARS

met en zonder thermisch relais,
voor opbouw en inbouw

RELAIS

voor wissel- en gelijkstroom

GRENDELCONTACTEN

HEFMAGNETEN

VLOTTERSCHAKELAARS

TIJDRELAIS

WEIDEAFRASTERINGSAPPARATEN

SYNCHROON-INBOUWUURWERKEN

WANDKLOKKEN

Vraagt onze catalogus

„AFO”

Apparatenfabriek „Overijssel” N.V.,
Hattem (Gld.) Telefoon 941 (4 lijnen)

Dit van ouds bekende materiaal wordt geleverd door:

J. K. Busbroek
N.V. Ingenieursbureau Doorman
N.V. Electro-Ofra
N.V. „Gema”
W. Haas
W. Helms
Ant. Kasdorp
H. B. van Leeuwen
Rood & Kahle
N.V. Scholten's Handalmf.
Gebr. v. d. Veen

Kamperstraat 9
Mauritsweg 59
Straalscheweg 37-39
Oude Boteringestraat 57
Kempkesweg 3
Nieuwstraat 17
Venloseweg 4
Walstraat 4
Pottersstraat 40
Nieuwstraat 15
Grote Kerkstraat 71

Zwolle
Rotterdam
Venlo
Groningen
Heerlen
Amersfoort
Roermond
Erschede
Bergen op Zoom
Hoorn
Leeuwarden.

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 5,— per jaar;
voor leden van de aangesloten vakorganisaties e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

TELEVISIE OP DECIMETERGOLVEN

GEDRANG VAN AMERIKAANSE ZENDERS

door J. CORVER

De tijd, waarin wij 300 meter een „korte” golf noemden en 30 meter een „ultra-korte”, is lang voorbij. Het spectrum der voor verschillende vormen van radioverkeer bruikbare golflengten breidt zich steeds uit, naar beneden namelijk, hetgeen wil zeggen, dat wij met de frequenties steeds verder naar boven gaan. Want de frequentie, die overeenkomt met de in meters uitgedrukte golflengte, levert bij vermenigvuldiging met het golflengtegetal altijd het getal 300 miljoen op. Wij weten, dat de steeds kortere golven, waarbij wij terecht komen, niet voor alle soorten van radioverkeer bruikbaar zijn. Hun werkingsfeer langs het aardoppervlak is beperkt, maar voor televisie bijv. zijn hoge draaggolf-frequenties een noodzakelijke voorwaarde. De vraag is maar tot hoever de techniek is gevorderd met de mogelijkheid van het bouwen van praktische zenders en ontvangers ervoor.

In de Verenigde Staten van Amerika heeft de uitbreiding van het aantal televisie-zenders een punt bereikt, waar de Federale Communicatie Commissie (de F.C.C.), het lichaam, dat over de golflengte-toewijzing beslist, dreigde vast te lopen. Zij heeft in 1948 al de toewijzingen stop gezet in afwachting van een antwoord op de vraag, of de techniek zich in staat zou verklaren om tot praktische toepassing over te gaan van kortere golven dan tot dusver, waardoor plaats voor nog veel meer zenders zou zijn te vinden. Men denkt aan 2000 over het gehele land. Het gaat daarbij om drie principiële proble-

men: 1. Kan men de middelen scheppen om zenders van voldoende vermogen te ontwikkelen? 2. Kan men voor het publiek hanteerbare ontvangers maken? 3. Leveren steeds kortere golven bij gebruik te midden van huizenmass's niet te veel bezwaren op?

In 1948 beschikte men niet over voldoende gegevens om die vragen met enige stelligheid te beantwoorden. De Radio Corporation of America (R.C.A.) behoort tot degenen, die er het geld voor over hadden om op levensgrote schaal door direct experiment de vragen beantwoord te krijgen. Dit betrof experimenten op het gebied van hetgeen men nu in Amerika Uhf noemt (ultra hoge frequentie). Het lijkt gewenst om even precies aan te geven, wat men daaronder thans verstaat.

Volgens een in het December nr. 1949 van „Electronics” gepubliceerde mededeling heeft de F.C.C. aanbevolen om voortaan de volgende frequentie-aanduidingen te gebruiken:

- vlf = zeer lage frequentie = lager dan 30 kHz.
- lf = lage frequentie = 30-300 kHz.
- mf = middelbare frequentie = 300-3000 kHz.
- hf = hoge frequentie = 3000 kHz - 30 MHz.
- vhf = zeer hoge fr. = 30-300 MHz.
- uhf = ultra hoge fr. = 300-3000 MHz.
- shf = super hoge fr. = 3000-30000 MHz.
- ehf = extreem hoge fr. = 30000-300000 MHz.

Heel erg „sprekend” zijn al die aanduidingen niet. De verdeling komt echter overeen met een golfverdeling in: myriameters, kilometers, hectometers, decameters, meters, decimeters, centimeters en millimeters.

Het gebied der uhf is dus dat der decimetergolven, d.w.z. tussen 1 decimeter en 1 meter.

Dat is een aanduiding, die voor iedereen duidelijk uitdrukt, waar het om gaat.

Resultaten der proeven

Enkele uitkomsten van proeven omtrent voortplanting van decimetergolven waren in 1948 wel bekend. Daarna is de R.C.A. echter voorbereidingen gaan treffen in zijn laborator voor de ontwikkeling der onderdelen voor een zender en voor ontvangers in dit golfgebied. In December 1949 zijn geregelde proeven begonnen met een te Bridgeport (Conn.) tot star gekomen zender KC2XAK, waartoe de National Broadcasting Cy. het programma van haar New Yorkse zender WNBT met een microgolfstraalzender-verbinding naar Bridgeport doorgaf. In die stad en in haar omgeving werden een aantal proef-ontvangers geïnstalleerd.

Het resultaat is, dat de R.C.A.-ingenieurs thans verklaren, dat het gebruik van decimetergolven voor de uitzending van televisie voor het publiek zeer goed uitvoerbaar is. Wat de ontvangst betreft, is men tot de conclusie gekomen, dat de meest praktische weg deze zal zijn, dat men er de normale, thans in de hand zijnde toestellen voor gebruikt, waaraan een voorzetapparaat wordt toegevoegd. In vele gevallen zal een speciale buitenantenne geplaatst moeten worden om voldoende ontvangst te verkrijgen, maar dit wordt geen bezwaar geacht voor het in dienst nemen van de decimetergolven, ten einde te kunnen voldoen aan de ontstane vraag naar een veel groter aantal zenders dan waarvoor nu plaats in de aether is te vinden.

Men mag intussen niet verwachten, dat wanneer de F.C.C. besluit, decimetergolven voor televisie open te stellen, ook al zeer spoedig tientallen en honderdtallen zenders kunnen worden vrijgekomen, want de industrie zal maanden nodig hebben om zich in te stellen op een productie enigszins grote schaal van apparatuur, die vele opzichten van afwijkt van hetgeen men op golflengten van enige meters gewoon is. Volgens de R.C.A. moet men er rekening mee houden dat wel 1½ à 2 jaar zullen verlopen, voordat de televisie op decimetergolven tot volle ontwikkeling kan komen.

Ook moet men zich niet voorstellen, dat het gehele gebied der decimetergolven zal open komen voor televisie. Leger en Marine, en ook de luchtmacht, hebben mede hun aanspraak

VOSSLOH en FRAAY en KORPER

DEZE BEIDE NAMEN GARANDEREN
EEN KWALITEITSPRODUCT

VRAAGT REIZIGERSBEZOEK

OM KENNIS TE NEMEN VAN HET
ONGEËVENAARDE - KEMA-GOEDGEKEURDE

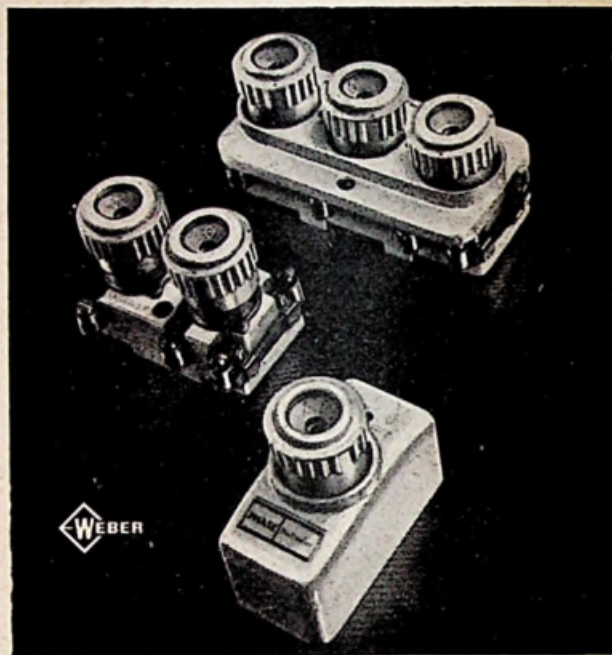
**CONTACT- en
SCHAKELMATERIAAL**

**REFORM ELECTRICHE
APPARATEN**

STRIJKIJZERS
(huishoud- en textielmodel)
KOOKPLATEN (open en gesloten)
ACC. BEDKRIJKEN
LIJNVERWARMERS
(reflector met spiraal)

J. LENSEN

Laan VAN HAAGVLIET 7
VOORBURG, TEL. 778663

NEDERLANDSE WEBER MAATSCHAPPIJ N.V.

GOUDA, Gouwe 200-218, Tel. nr. 2946 (K 1820)

**J.E. STORK
VENTILATOREN***de Beste***DEN HAAG**

JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 772223

Wie rekt, neemt een V.D.H.
Op V.D.H. kan je rekenen!

Eén V.D.H. doet het werk van tien handboren!

V.D.H. elektrische handboren zijn de veiligste en de voordeligste die te verkrijgen zijn. De ingebouwde borsteldoppen, het 3-aderig snoer, de steker met randaarding maken zowel de snel- als de langzaamlopers tot een ideaal product van de Nederlandse industrie.

Revisie door de fabriek
binnen een etmaal.

R.S. **STOKVIS** & ZONEN N.V.

Gereedschappen voor handbewerking (II)

Boorkolven en boorhulzen

Voor kleinere boren is een centrische boorkop in de boormachine, waarin het booreinde of de kolf vastgeklemd kan worden. Grotere boren hebben een Morse-kolf. Deze is conisch. Voor deze boren wordt de boorkop der machine verwijderd, en de boor wordt met een extra-kolf bevestigd. Een langwerpige opening in deze extra-kolf is aangebracht, om met een conische spie de boor er weer uit te verwijderen.

Boormaten

Spiraalboren zijn gemerkt aan het ondereinde van de kolf.

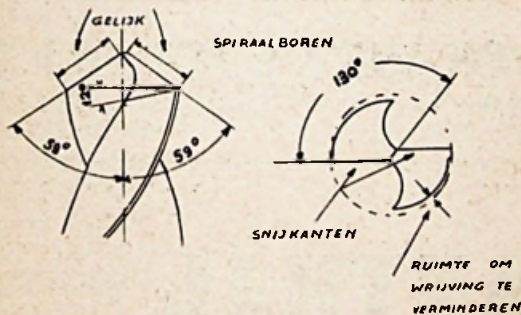
Engelse maten. Van 1/64" tot 1" diam. oplopend met 1/64", boven 1" oplopend met 1/32".

Metrische maten. Deze zijn 0.25-0.3-0.4-0.5-0.6-0.7-0.75 enz. Grotere maten lopen op met 0.25 en 0.5.

Slijpen van spiraalboren

De snijkanten moeten even schuin zijn (59°), opdat elke snijkant zijn werk goed doet.

„De oploshoek” achter de snijkanten moet 12° zijn, en de snijhoek t.o.v. de hartlijn der boor zal dan ± 130° bedragen.

Het gebruik van boren

Men verkrijgt de beste resultaten, als met de boren wordt gewerkt volgens de juiste snelheid. Bijv. een boor van 1/4" koolstofstaal moet bij het boren van zacht koolstofstaal 500 omwentelingen per min maken. Bij zachte metaalsoorten kan deze snelheid verhoogd worden. We kunnen over het algemeen zeggen, dat het aantal omwentelingen omgekeerd evenredig is met de diameter; dus bijv. een boor van 1/8" kan 1000 omwentelingen maken, en een boor van 1/2", 250 omwentelingen enz.

SPIRAALBOREN

Voor elk materiaal, dat geboord wordt, moet een voorgeschreven smering worden gebruikt:

Metaal	Smeermiddel
Zacht staal	Boorolie of zeepwater
Gietijzer	Geen smering
Koper legering	Geen smering
Aluminium	Petroleum.

Handelwijze boren en ruimers

Bij het boren van grote gaten is het gewenst een gat „voor” te boren, iets groter dan de hartdam van de boor, daar dit gedeelte niet snijdt doch in het materiaal gedrukt moet worden.

Afmerken van te boren gaten. Merk grotere gaten met een cirkel iets groter dan het te boren gat en center licht af. Sla de middencenter flink in het materiaal, voor de boorpunt. Plaats het werkstuk zuiver horizontaal. Opletten, dat de boor goed is bevestigd, boorkolf en huls goed schoon zijn en de boorsnelheid juist is. Gebruik de goede smering. Indien het boorgat verloopt, werk dit bij met een daarvoor bestemde beitel.

Ruimers

Ruimers dienen voor de voorgeboorde gaten, welke zeer zuiver aan de maat moeten voldoen, na te ruimen en van een gladde oppervlakte te voorzien, of ook om een geboord gat taps te maken voor tapse pennen. Ruimers zijn vervaardigd van hoogwaardig koolstofstaal of gelegerd staal, gegroefd voor het verkrijgen van snijhoeken, meestal met een oneven aantal groeven. Er zijn verschillende soorten ruimers.

Rechte ruimers. Deze snijden een gat op vaste maat. De groeven zijn recht of spiraalvormig.

Verstelbare ruimers. Deze hebben verstelbare snijbladen, welke in tapse groeven zijn opgesloten door 2 stelmoeren. Verstellen in diameter is mogelijk door één moer los te zetten en de andere aan te draaien. Het verschil in diameter is ± 1/16". Voordeel is, dat er gaten mee geruimd kunnen worden, waar geen vaste maatruimer voor bestaat.

Gebruik van ruimers. Ruimers worden rechtson in de te ruimen gaten gedraaid met behulp van een wringijzer. Ook bij het uitnemen draaien rechtson, daar anders de snijkanten beschadigd worden.

Metaal	Smeermiddelen
Staal	Spekolie
Aluminium	Paraffine
Gietijzer	Geen smering
Koper	Geen smering
Wit metaal	Geen smering

Tappen

Deze worden gebruikt voor het snijden van inwendige schroefdraad. Het zijn korte schroeven van gehard staal, voorzien van snijgroeven.

De maat en draadsoort en het aantal gangen zijn op de tap aangegeven. Ze worden gemaakt in bij elkaar behorende stellen van drie en als volgt gebruikt.

1e tap. Gebruikt om het snijden aan te vangen.

(In een doorlopend gat kan er een volle draad mee gesneden worden.)

2e tap. Om dieper draad te snijden in blind gat.

3e tap. Om de draad vol te snijden.

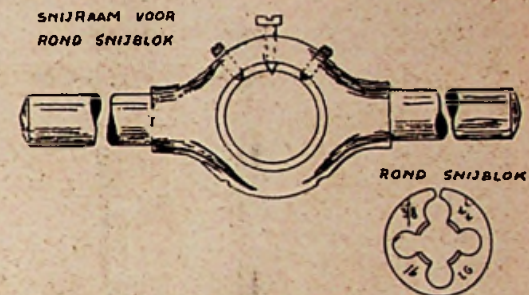
Speciaal-tap. Voor zeer zuiver werk worden deze tappen gebruikt voor het afwerken van de draad, bijv. voor het maken van snij-ijzers.

Draadsnij-ijzer

Bestaat uit snijblokken van gehard staal, welke opgesloten kunnen worden in een houder. Ook hierbij zijn de maten, draadsoort en aantal gangen aangegeven.

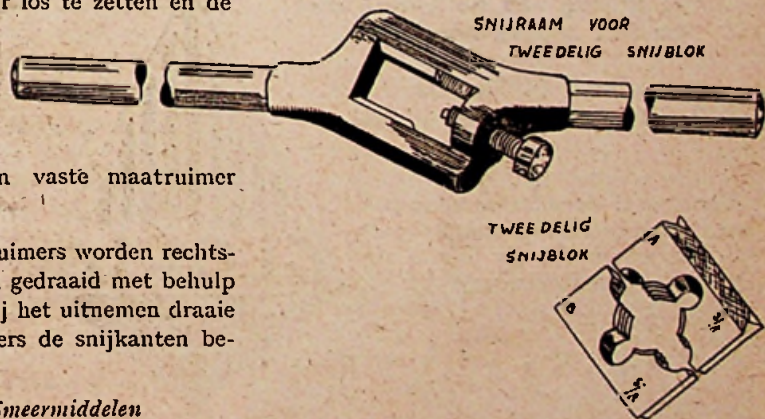
Ronde snijblokken

Deze worden gebruikt om kleine schroeven te snijden. Ze snijden de draad in één keer. De

vering van het blok, door de zaagsnede, maakt een verstelbaarheid door middel van 'n schroef mogelijk. Let er bij het monteren van het blok op, dat het snijblok met de gemerkte zijden tegen de kraag in het raam, en dat de grootste opening van het tapse gat aan de onderzijden komt.

Tweedelige snijblokken worden gebruikt voor groter draad en worden kleiner gesteld, voordat de juiste draad gesneden is. Na elke keer snijden moeten de blokken aangedraaid worden door de stelschroef. Let er bij het monteren op, dat de nummers op het blok overeenkomen met die op het raam.

Het boren van tapgaten

Indien geen tabel aanwezig is, welke aangeeft de te boren gaten, kunnen deze gemeten worden door de grond van de draad van tap of bout.

Gebruik van snij-ijzers

Het materiaal, waarin draad gesneden moet worden, moet zuiver rond zijn en niet dikker dan de maat van de verlangde schroef. Let er bij het begin op dat het snij-ijzer loodrecht op het werkstuk staat.

Snij niet in eens door, maar beweeg het snij-ijzer zo nu en dan even terug om het snijdsel te breken. Smeer met dezelfde middelen als bij tappen. (Wordt vervolgd.)

- Wat kost U een koelkast per liter inhoud? Vergelijkt U eens de prijzen van de Gloria met die van andere fabrikaten.

De E 60 kost U
490:60 = f 8,16 p. liter inhoud

Wanneer U deze berekening ook op andere koelkasten toepast, zult U bemerken, dat de Gloria de laagst geprijsde koelkast is. -

De voordeligste, tegelijk de mooiste koelkast, die er is! Klein van buiten, een reus van binnen: wat dáár allemaal in gaat! En de grote koelcapaciteit garandeert óók op de heetste zomerdagen steeds ijsblokjes - in twee grote ijsladen. Geëmailleerde binnenbak; gas of elektrisch; volstrekt geruisloos.

Winkelprijs voor een koelkast met 60 liter inhoud f. 490,-

N. V. HANDELMAATSCHAPPIJ v h JOH. H. VAN DER MEIDEN
AMERSFOORT - NIJVERHEIDSSTRAAT 4, TEL. 3941-3942

Voor **BUSCH-JAEGER**
SCHAKELAARS EN STOPCONTACTEN
naar **N.V. v.h. CLAESSEN & CO.**
AMSTERDAM - SINGEL 162-164
en haar Filialen:

Almelo: 1e Slightestraat 37; Apeldoorn: 1e Wormenseweg 97;
Doetinchem: Hamburgerstraat 58; Groningen: Meeuwerderweg
11-1; Rotterdam: Oostzeedijk 302 B.

ALASKA-KOELKASTEN

voorzien van het betrouwbare „Schludbach Alaska“
absorptie Koelaggregaat. Met thermostaat.
Gemiddeld jaarverbruik: 1-1½ kWh per etmaal.
Radiostoringsvrij. 2 jaar garantie.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Type G: Inhoud ca. 50 liter. Staand model met
aangebouwde ongekoelde onderkast. Prijs f 540,- M

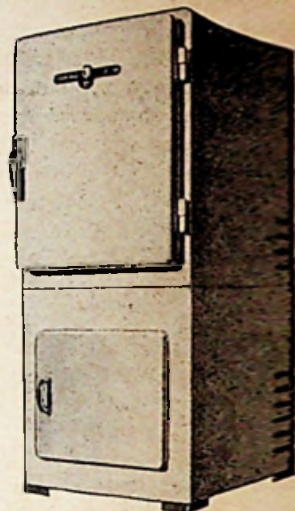
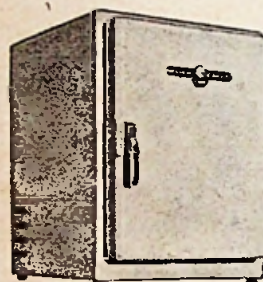
Type VK:

Inhoud ca. 50 liter
Tafel- of wand-
model.

Prijs f 465,- M

losse onderzet-
kast voor idem.

Prijs f 75,- M

Eveneens:

ISLAND-KOELKASTEN
met TAFELBLAD

Type A: Inhoud ca 50 l. met voordeur Prijs f 410,- M
Type T: inh. ca 50 l. koelkast m. deksel Prijs f 390,- M

HEYBROEK-ZELANDER N.V.

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's GRAVENHAGE - AMERSFOORT - BREDA -
DEVENTER - GRONINGEN - HAARLEM - HILVERSUM - NIJMEGEN - UTRECHT

KANTHAL

Weerstandsmateriaal

VOOR ALLE ELECTRISCHE
VERWARMINGSTOESTELLEN EN OVENS
BIMETAAL

KORTE LEVERTIJDEN — KLEINE HOEVEEL-
HEDEN VOORRADIG

KANTHAL MATERIAAL

IMPORTEUR:

N.V. INGENIEURSBUREAU - KRACHT
SWEELINCKSTRAAT 140 — DEN HAAG — TEL. 330966

Toenemende specialisatie der Installateurs

HANDVAARDIGHEID MOET VERGROOT WORDEN

De electrotechnische installateur is een afstammeling in de rechte lijn van de Meester Pompenmaker en Leidkker uit de vorige eeuw, een ambacht, dat tengevolge van de vooruitgang der techniek een merkwaardige ontwikkeling heeft ondergaan. Want de leidkker werd, voor zover hij zich niet in beperkte mate als een zelfstandig ambachtsman handhaafde, loodgieter, terwijl de pompenmaker verdween, toen de waterleiding opkwam. Ook het eigenlijke loodgieterswerk werd op zijn beurt voor een niet gering deel verdrongen door nieuwe vormen van dakbedekking, maar dank zij de ruime toepassing, die het gas, de electriciteit en de waterleiding in de twintigste eeuw zouden vinden, konden aan de oude stam nieuwe loten ontspruiten, die zich op hun beurt weer ten dele tot zelfstandige ambachtsbranches ontwikkelden. Daartoe behoort ook het electrotechnisch installateursbedrijf, dat in zijn grotere vormen een ambacht op zich is geworden, terwijl het in de kleinere ondernemingen veelal in combinatie met andere ambachtelijke en/of commerciële werkzaamheden wordt beoefend. Groot of klein: het installateursbedrijf is niettemin een ambacht op zich zelf geworden, dat aan zijn beoefenaren niet geringe eisen van vakbekwaamheid stelt. De „Kroniek van het Ambacht" had hierover een gesprek met de heer P. J. Buis, eigenaar van een welbekend installatiebedrijf te 's Gravenhage, die de verhoudingen en problemen uit eigen ervaring kent en bovendien een werkzaam aandeel heeft genomen aan de organisatorische arbeid.

De door de heer Buis geuite opvattingen inspireerden de redactie tot een artikel, waarvan wij hier enige passages weergeven.

In tegenstelling met sommige andere ambachtssectoren behoort het installateursbedrijf ook heden ten dage nog tot de ambachten, die voor hun vestiging weinig kapitaal vorderen. Een blik in de Erkenningsregeling 1950 is voldoende om te doen zien, dat de vereiste outillage slechts van beperkte aard is. Heel veel gereedschap heeft men niet van node en de voorgeschreven apparaten beperken zich tot een inductor, een voltmeter, een ampéremeter en een aardingsweerstandmeter, wanneer het een regionaal of plaatselijk installateur betreft, terwijl de installateur te plattelande nog met minder kan volstaan. Gelukkig zijn er andere remmen, die een ongebreidelde vestiging tegengaan. Want het tegenwoordige aantal van een kleine 5500 bedrijven mag ruimschoots voldoende heten om in de behoeften te voorzien en er beginnen zich reeds tekenen te openbaren, dat sommigen, die uiteraard bedacht zijn op handhaving van een werkbezetting, die na de bevrijding alleszins bevredigend is geweest, niet schromen daarbij het middel der prijsonderbieding te baat te nemen. De omstandigheid, dat niet meer dan een kwart der bedrijfsgenoten in een vakorganisatie is georganiseerd, speelt hierbij uiteraard een rol.

Goede vakopleiding

Reeds heel vroeg heeft men overigens in het installateursbedrijf begrepen, dat men er zonder een goede vakopleiding niet zou komen. Tekennend hiervoor is, dat de Vereniging tot bevordering van Electrotechnisch Vakonderwijs in Nederland (de V.E.V.) reeds sedert 34 jaar vakexamens afneemt. Weliswaar is de ambachtelijkheid bij de installatiewerkzaamheden in de tegenwoordige tijd in zekere zin er geringer op geworden. Het oude marmeren schakelbord, dat men zelf moest inrichten is verdwenen, omdat men de verdeelkasten kant en klaar van de fabriek krijgt. Voorts werkt de Union-buis heel wat gemakkelijker dan het materiaal, waarmee de installateurs zich in vroeger tijd moesten behelpen. Dit neemt niet weg, dat algemeen behoefte is gevoeld aan een goede theoretische en praktische scholing. Naar de smaak van de heer Buis zal men dan ook zeker niet aan een vermindering van de eisen van vakbekwaamheid mogen denken. Veeleer komen deze, met name wat betreft de handvaardigheid, nog voor een opvoering in aanmerking. Trouwens, wie een blik slaat in de lijst van de examens, die telken jare worden afgenomen, ziet daarin een veelzijdige ontwikkeling van het installateursbedrijf en een neiging tot specialisatie aan de dag treden.

Concurrentie en erkenning

Wanneer gezellen in hun vrije tijd hun patroons beconcurreren, dan is dit een euvel, dat ongetwijfeld energieke bestrijding verdient. Anders wordt het echter, indien burgers, veelal gedreven door een noodzaak, welke uit hun beperkte middelen voortvloeit, zelf overgaan tot het ten behoeve van hun particulier gebruik, verrichten van ambachtelijke werkzaamheden. Dit lijkt ons een vrijheid, die in een vrij land aan de burger dient te worden gelaten. Bovendien zal het hierbij meestal gaan om werkzaamheden, die anders toch niet aan het ambacht ten deel zouden vallen, omdat zij bij uitvoering door derden voor de betrokkenen eenvoudig te duur zouden uitkomen. Het economisch nadeel kan derhalve niet zo bijster groot zijn. Voorts bezit het ambacht een zeer doeltreffend wapen tegen de neiging van het publiek om karweitjes zelf op te knappen in de vorm van het leveren van een zo uitnemend mogelijke vakprestatie.

Het installateursbedrijf vertoont in dit opzicht echter wel een bijzonder aspect, omdat het in feite aan een licentie is gebonden. Om zich te kunnen vestigen, is het niet genoeg, dat men voldoet aan de eisen van vakbekwaamheid, handelskennis en credietwaardigheid, die de Vestigingswet stelt, maar bovendien moet men in het bezit zijn van een afzonderlijke erkenning, die door de electriciteitsbedrijven wordt afgegeven. De electriciteit heeft haar gevaren en het is begrijpelijk, dat de overheid op deze wijze een vinger in de pap heeft willen houden.

**MEDEDELING VAN DE
NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
ELECTROTECHNISCHE
WERKGEVERS**

LEDENVERGADERING

Op 28 Juni jl. hield de Nederlandse Vereniging van Electrotechnische Werkgevers haar algemene ledenvergadering in „Krasnapolsky" te Amsterdam.

Het jaarverslag van de secretaris werd zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd. De penningmeester bracht een financieel verslag uit. Na haar verslag stelde de kascommissie de vergadering voor, de penningmeester voor het afgelopen jaar décharge te verlenen. Hiertoe werd besloten.

Tot leden van de kascommissie voor het jaar 1951 werden benoemd de heren Felling, Sieliakus en v.d. Sluijs.

De begroting voor 1951 werd vastgesteld. Besloten werd te streven naar een progressie bij het vaststellen van de contributie.

Tenslotte werden de voorgestelde wijzigingen van de statuten voor de reorganisatie van de vereniging aangenomen. Het aannemen van deze wijzigingen betekent o.m. dat thans een verenigingsraad zal worden gevormd.

(Einde N.V.E.W.-nieuws)

Ultrasonore soldeerbout

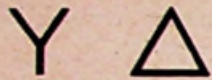
De Nederlandsch Siemens Mij. N.V. deelt mede, n.a.v. een bericht over solderen resp. lassen van aluminium, dat zij reeds enige tijd een soldeerbout in de handel brengt die in trilling wordt gebracht met een ultrageluidfrequentie.

Belangstellenden adviseren wij, bij bovengenoemde Maatschappij, Rijnstraat 24 te 's Gravenhage, de brochure SGO nr. 500 45/112 a aan te vragen waarin over deze soldeerbout nadere gegevens verstrekt worden.

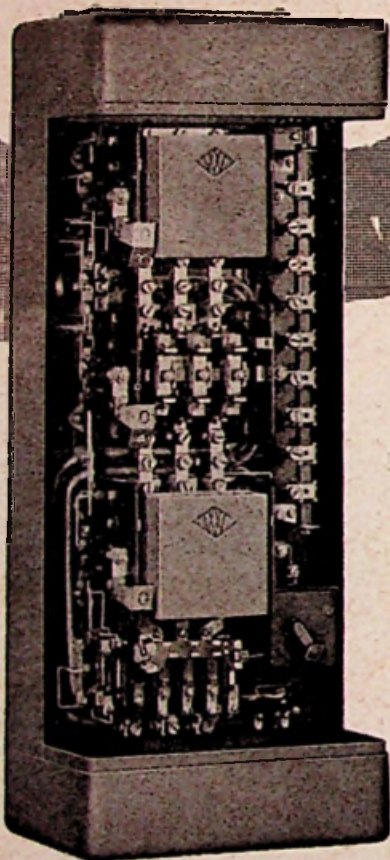

De heer Jac. Smits, die op 16 Juli a.s. 40 jaar in dienst zal zijn bij R. S. Stokvis en Zn. N.V. Wij schreven over dit jubilé reeds in ons vorig nummer. Receptie op bovengenoemde datum van 3-5 uur in de Tudor-zaal van R. S. Stokvis en Zn., Heiman Dullaertplein 3, Rotterdam.

ASRT - 60 automatische

Schakelaar

de aangewezen schakelaar voor het aanzetten van Uw motoren tot een vermogen van 25 pk. Omschakeling op het juiste ogenblik onafhankelijk van bedienend personeel.

Voorzien van thermische maximum relais in serie met de motorfasen waardoor een juiste beveiliging zowel tijdens aanlopen als in bedrijf wordt verkregen. Alle contacten hebben 2-voudige onderbreking en schakelen in lucht. Gemakkelijk verwisselbare contactstukken van zilver.

Afstandsbediening met drukknooppn of continucontact.

VAN WIJK & VISSER

G E L D E R M A L S E N

GOSSEN UVA

LINDETEVES N.V.
ELECTROTECHNIEK
AMSTERDAM — POSTBUS 5014 — TEL. 25803

Expressekoker

met
tuit
en
deksel

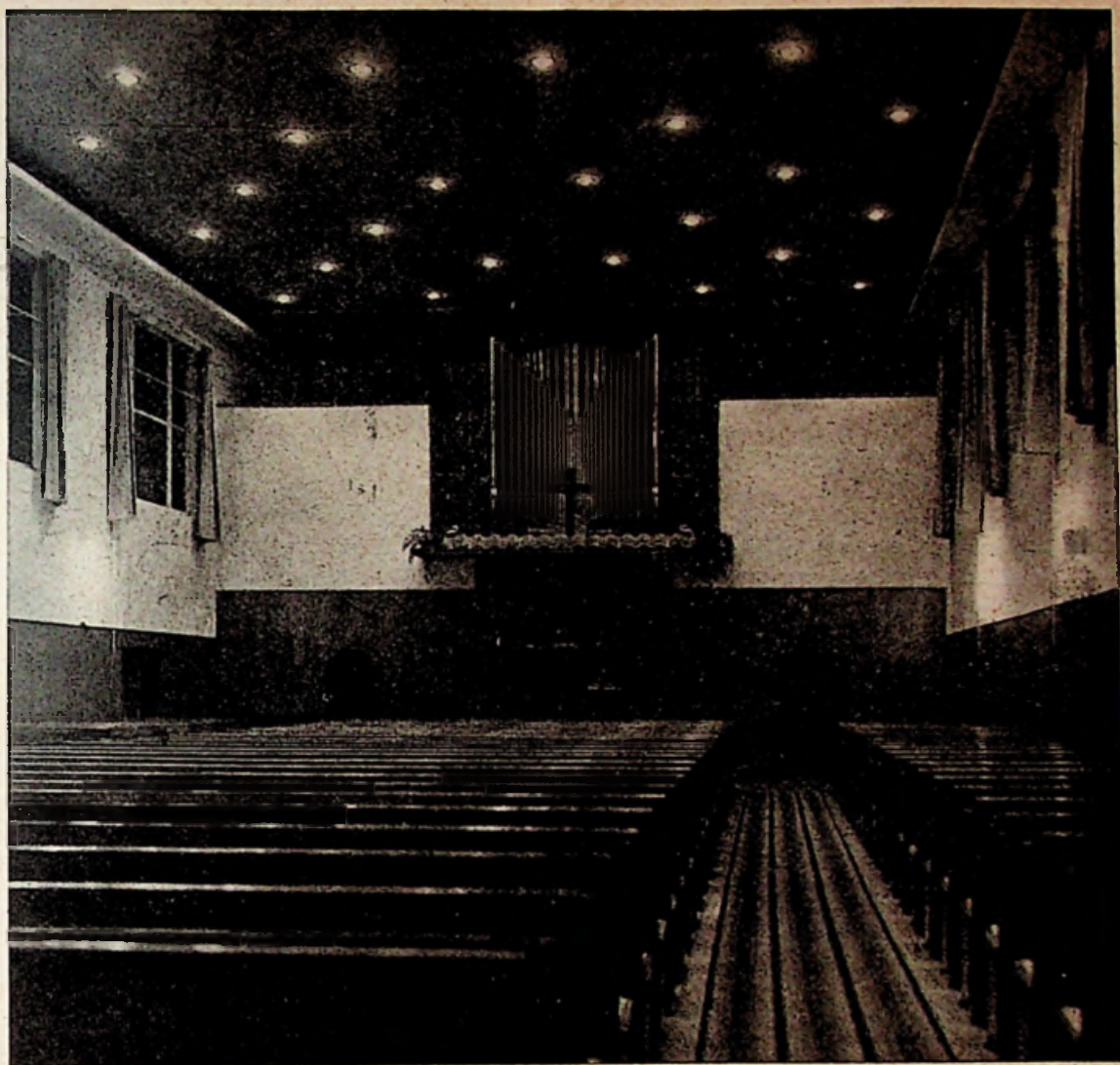

Inhoud koker 2 liter

1000 watt te leveren in
220 volt en 125 volt

KUNSTVERLICHTING VAN KERKEN

Menig installateur zal te maken krijgen met verlichting van kerken. Welke eisen hieraan in 't algemeen gesteld moeten worden, wordt in onderstaand artikel in 't kort besproken aan de hand van een geslaagd voorbeeld bij een Protestantse kerk.

In principe bestaat er eigenlijk niet veel verschil tussen de soort van kunstverlichting in Rooms-Katholieke en Protestantse kerkgebouwen. Eén der eerste vereisten is, dat zowel in het ene als in het andere kerkgebouw, de verlichting moet worden aangepast aan de architectuur van het gebouw. Dat dit het geval moet zijn bij kerkgebouwen, die bijv. in Gothische stijl zijn opgetrokken, is voor een ieder, die hierover te beslissen heeft, een voldongen feit.

Dat elk kerkgebouw, van welke bouwstijl ook, zijn speciale eisen stelt, wordt jammer genoeg door de betrokken instanties vaak over het hoofd gezien. Daarom zij er hier nogmaals op gewezen, dat bij kerkverlichting samenwerking tussen architect en verlichtingskundige beslist noodzakelijk is.

Tot voor kort was men van mening, dat in de Protestantse kerkgebouwen een verlichtingssterkte van 40 à 50 lux redelijk was. Meer en meer worden echter in de Protestantse kerken liturgische erediensten gehouden en daar de kerkbezoeker de liturgie gemakkelijk moet kunnen volgen -m.a.w. er actief aan deelneemt-

is het wenselijk de verlichtingssterkte op te voeren en een gemiddelde te geven van 80-100 lux.

Stemming en sfeer

Dat men natuurlijk niet moet vervallen in een soort „toneelverlichting” is vanzelfsprekend; men mag de „stemming en sfeer”, die in deze gebouwen -ook door toepassing van kunstverlichting- aanwezig moet zijn, niet verwaarlozen.

Zoals in het Rooms-Katholieke kerkgebouw de aandacht gevestigd wordt op het hoofdaltaar -ook door de verlichting-, wordt in het Protestantse kerkgebouw in de eerste plaats het accent gelegd op de kansel, waarop de geopende bijbel ligt.

Daarnaast vraagt het orgelfront in vele Protestantse kerkgebouwen speciale aandacht en vervolgens -vooral in de nieuwe kerken- de plaats van de avondmaalstafel en het doopvont. Ook komt het vaak voor, dat een kruis of een ander Christelijk symbool in het kerkgebouw is aangebracht; verder één of meer bijbelteksten op de muren.

Dat met het aanbrengen van de kunstverlichting hiermede terdege rekening moet worden gehouden, is begrijpelijk. Naast de algemene hoofdverlichting krijgt men dan een „bijverlichting”, die voor een bijzondere accentuering zorgdraagt.

B. M. de Meij

Kerkgebouw Hersteld Apostolische Gemeente te Hilversum.

Toegepast zijn: 52 Comptalux lampen ED armaturen, ingebouwd in het plafond. 8 TL buislampen 25 Watt 33a, gemonteerd op NP balken, afgeschermd met gefig. mag. glasstroken en glazen buisjes, verticaal tegen de wanden. Algemene verlichtingssterkte ru. 100 lux. Door middel van de wandverlichting wordt dit niveau nog iets opgevoerd.

Architect was de heer H. Bunders.

(Cliché: Licht, uitgeave Philips' Verk. Mij. Nederland)

Televisie komt toch

Men kan net zo lang confereren en trachten te houden als men wil: de televisie komt toch wel. Al is het niet door Nederlandse, maar wel door Russische uitzendingen, al zou uiteraard minder toe te juichen zijn.

Particulier initiatief en doorzetting zal ook dit terrein weer in belangrijke mate stimuleren werken, zoals vermoed mag worden. Zo is dezer dagen weer het belangrijke bericht weest over de zender Sappemeer - te danken aan de enthousiast werkende leden van VERON. Zelfs met medewerking van gemeentebestuur Hoogezand-Sappemeer, hiervoor inderdaad alle lof verdient. Men hopen nu in het Noorden tenninste ook nog kans, anders op te vangen dan wat er toevalliger door de ruimte wil komen.

Het **ALLERNIEUWSTE**
op het gebied van **WIKKELDRAAD!**

Wat is **POVIN**??

DE nieuwe wikkeldraad voor iedere fabrikant en wikke-
laar die met zijn tijd meegaat.

WAAROM??

POVIN geeft ruimtebesparing, de grootste bedrijfs-
zekerheid, grote mechanische sterkte, grote chemische
bestendigheid.

Vraagt gratis monsters

POVIN-draad is op alle punten superieur!

Vraag alle gewenste
inlichtingen aan onze
alleenvertegenwoor-
digster voor Neder-
land. Zij zal U graag
met raad en d(r)aad
bijstaan.

TECHNISCHE
HANDEL-
ONDERNEMING
"ROMAL"
Plompstorengracht 12
Utrecht - Tel. 14393

Wat voor draad
U ook mocht
nodig hebben-

maakt het!

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO - HOLLAND
57564

OCTROOI
AANGEVRAAGD
No. 150876

LET OP HET
GOUDETIKET

*Wat zegt Uw Monteur?
Geef mij maar... Primeur!*

VRAAGT UW GROSSIER!

CASSABLOCS

Ondanks paplerschaarste kunnen wij wederom, zij het beperkt, leveren cassablocs,
elk à 50 dubbele bladen, voorzijde zwart, achterzijde rood bedrukt met 1 vel
carbon per blok, echter niet bedrukt met firmenaam.

De prijs bedraagt f 8,75 per doos van 50 blocs franco huls

Bestelling per postwissel of per giro 136.400 t.n.v. N.V. Uitgevers Mij. DILIGENTIA,
Kalverstraat 35, Amsterdam-C. *Op de strook vermelden „cassablocs“*

VERKOOP AAN UW *klanten* IN ONZE TOONZALEN

een Kelvinator KOELEKAST!

Bezoek eens met Uw klanten onze
toonzalen. U kunt hen daar de
beroemde Kelvinator huishoudkoel-
kasten laten zien en voor eigen reke-
ning verkopen.

Hier ligt voor U een prachtige
mogelijkheid om Uw omzet in koel-

kasten te vergroten. In onze toon-
zalen zijn U en Uw cliënten steeds
van harte welkom en U kunt zich er
deskundig laten voorlichten over de
KELVINATOR, de koelkast met
een over de gehele wereld erkende
reputatie.

TOONZALEN R. S. STOKVIS
& ZONEN N.V.

Profiteer
VAN DE

ROTTERDAM: Helman Dulleartplein 3 • DEN HAAG: Heerengracht 9 • AMSTERDAM: Kalzersgracht 313 • GRONINGEN: Paterwoldseweg 3
DEVENTER: Industrieweg 20 • LEEUWARDEN: Singelstraat 1-3 • MAASTRICHT: Wilhelminasingel 106-110 • UTRECHT: Witte Vrouweningsel 95a
ARNHEM: Weerdjestrat 158 • NIJMEGEN: v. Welderenstraat 100-102 • BREDA: Speelhuisklaan 155 • MIDDELBURG: Rouwenstekeel 19

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Miele stofzuigers

Gedeponcerd hebben de firma's:

N. V. Hartelust te Leeuwarden, de Miele „Melior“, bruto-prijs f 175,—.

De Wild N. V. te Alkmaar, de Miele „Melior“ en type L, brutoprijs van beiden f 175,—.

Korting bedraagt 25 %.

Nogmaals wordt onder uw aandacht gebracht, dat Miele stofzuigers uitsluitend betrokken mogen worden van aangesloten grossiers/importeurs. Tot dusver hebben zich als zodanig aangemeld de firma's:

Z. S. Cohen te Groningen, N. V. Hartelust te Leeuwarden, G. H. Smelt te Enschede, de Wild N. V. te Alkmaar, N. V. v/h Joh. Wolff & Co. te Gouda.

Uitvoerende Commissie.

DOE HET GOED

Ja, als dat eens waar was, als we het allen zonder uitzondering eens goed deden, wat zou alles dan eenvoudig worden. Dan hadden we geen statuut nodig, geen nadere uitleg daarvan, geen misverstanden en geen gezwoeg van enkele mensen, die proberen hoe zij nu eens door de mazen van de wet heen kunnen zwemmen.

Knoeiers verdwijnen

Wat zou alles eenvoudig zijn, simpel en hoe goed! Doch laat dit voor ons vast staan, dat het helaas niet gaat. Er zijn en blijven altijd enkele mensen, die in zeker opzicht niet geheel mee willen doen; die niet begrijpen waarom het gaat, het niet zien of niet willen zien, enz. en om een of andere reden af moeten wijken.

Bracht het hun nu nog maar enig blijvend resultaat! Dat doet het echter beslist niet, en toch wil men het morgen weer eens proberen, gedachtig aan het spreekwoord, gaat het vandaag niet, dan lukt het morgen wel. Inderdaad lukt het morgen wel, doch zeker niet zoals deze lieden het zich voorgesteld hadden. Integendeel het lukt in zoverre, dat goede collega's weer zo'n prijsknoeiër kwijt zijn, omdat zijn zaak ten onder is gegaan.

Het „Doe het goed“ geldt niet alleen in dit opzicht, het is op alles van toepassing.

Wij geven u enkele willekeurige voorbeelden:

Wanneer u klachten heeft, onverschillig wat en waarover, geeft het ons op. Doe het zo spoedig en zo gedocumenteerd mogelijk, dat bevordert een vlotte gang van zaken en tenslotte als de kwestie opgelost is, heeft u er zelf plezier van. Beschikt u niet over voldoende gegevens of is het slechts een vermoeden van u; vermeldt dat dan eveneens. U kunt ervan verzekerd zijn, dat de klacht met dezelfde grondigheid zal worden onderzocht.

Het heeft eveneens betrekking op de inschrijving. Van tijd tot tijd komt er een verzoek bij ons binnen, waarom de firma X is toegelaten. Wel natuurlijk, omdat deze voldoende gegevens heeft geproduceerd en aan de Beoordelingscommissie overlegd. Alleen dan, wanneer voldaan wordt aan de maatstaven kan een inschrijving volgen.

Meent u echter iets te weten wat van groot belang is en meent u ook, dat de gegevens aan de Beoordelingscommissie verstrekt niet juist zijn of althans onvolledig, dan kunt u zich te alle tijde tot ons wenden en nadere inlichtingen vragen of inlichtingen verstrekken. Indien deze gegrond zijn, zal dit na onderzoek prompt aan de Beoordelingscommissie worden doorgegeven, die de aanvraag dan aan de hand van deze gegevens nader zal bezien.

Onderbieding leidt tot misère

Houdt uw brutoprijs aan en maakt u niet schuldig aan prijsunderbieding in welke vorm dan ook. U heeft dit bedrag nodig en meer dan dat. Prijsunderbieding leidt uitsluitend tot misère en narigheid en uiteindelijk tot de ondergang van uw zaak. De voorbeelden zijn legio. Vooral thans kunt u overal zien, hoe men het elkaar onmogelijk maakt en hoe men zo snel mogelijk zichzelf liquideert.

Houdt u ook nog even in het oog, dat detaillisten niet aan collega's mogen doorleveren, ook al zijn deze aangesloten; behoudens een enkel geval nl. wanneer men een collega kan helpen, die niet snel genoeg een bepaald type kan leveren en een order zou mislopen, is het geoorloofd. Léveren aan niet-aangeslotenen, alsmede het leveren in consignatie is vanzelfsprekend niet toegestaan. Vooral dit laatste is een teer punt, omdat een enkeling meent, dat wanneer hij niet zonder meer mag leveren, hij het wel langs een omweggetje mag, nl. dat van consignatie. U voelt dat goed en kwaad op dit punt niet van elkaar te scheiden zijn, en het slot is dan altijd een algeheel verbod.

Doe het goed! Speel loyaal mee! Het komt uiteindelijk alleen u zelf ten goede.

Afdeling detailhandel.

„... en dat kleine lichtje op het dashboard gaat precies twee dagen vóór de volgende afbetalingstermijn aan!“

vindt door zouten, zuren of salpeter en dat de buis mechanisch behoorlijk sterk is.

Plastic buizen met toebehoren en buiggereedschappen voor het warm buigen zijn bij de meeste grossiers verkrijgbaar; hoewel niet in ruime mate, doordat de fabrikanten niet veel afleveren.

Wel verdient het aanbeveling, alvorens men plastic buizen of pijpen wil gebruiken, zich in verbinding te stellen met het plaatselijk of provinciaal electriciteitsbedrijf om toestemming.

Buizen voor elektrische leidingen worden gemaakt in 5/8", 3/4" en 1". Daar plastic zadels dikwijls zeer moeilijk te krijgen zijn, vervaardigt deze inzender reeds lang zelf zadels van afvalstukken.

In keukens

Ook een firma te Sneek, bericht gunstige resultaten met plastic pijp. Men past deze met succes toe in keukens bijv.; als voordelen boven die welke de eerste inzender noemt, vallen nog op te geven: de buis vat geen vlam; brandt slechts zolang ze met vuur in contact is, doch is het vuur weg, dan brandt de buis niet verder door.

Plastic buis kan normaal op de bestaande buisleiding aangebracht worden, hetzij door middel van de normale sok of door het optrompen van de plastic pijp (pijp verwarmen, in het verwarmde eind een stukje afgeschuind buis duwen en koud laten worden).

Worden WD-schakelaars gebruikt, dan snijdt men met een goed scherp snij-ijzer de draad; hierbij vooral goed opletten dat de afstand tussen snij-ijzer en de plaats, waar de buis bevestigd of geklemd wordt, niet te groot is. Verder is het een kleinigheid om de schakelaar op te schroeven; door toevoeging van wat plasticlijm is het geheel beslist waterdicht.

Ook hier heeft het electriciteitsbedrijf geen bezwaar tegen zichtbare buizen; ze mogen echter niet weggewerkt worden.

Inzender heeft deze buis met veel succes toegepast voor het isoleren van een kortegolf-dipool, welke dag aan dag aan de buitenlucht is blootgesteld; na een half jaar viel er nog geen enkele verandering te bespeuren.

Ook van ettelijke andere zijden ontvingen wij berichten dat deze plastic buizen reeds in de handel zijn en met goed succes gebruikt worden.

Waarmee de vragensteller over plastic pijp weer heel wat meer weet. Onze dank aan de lezers, die zo vriendelijk hun ervaringen beschikbaar stelden.

Duizenden meters . . .

PLASTIC PIJP EN BUIS

Het blijkt, dat ook onze medewerkers nog niet alles weten. In het vorige nummer van ons blad beantwoordde een hunner een vraag betreffende plastic pijp voor electrotechnische toepassing, op welk antwoord wij enkele reacties ontvingen.

Een installatiebureau in Den Haag meldt o.m., plastic buis reeds 2 jaar toe te passen, hoewel het niet overal en onder alle omstandigheden kan worden gebruikt en inderdaad door diverse electriciteitsbedrijven (nog) niet toegestaan is. Alleen voor zichtbaar werk wordt

het in Den Haag wel toegelaten, zelfs hier en daar gepropageerd en voorgeschreven — doch met gebruikmaking van bakelieten lasdozen en plastic zadels en met gewoon R.A. draad.

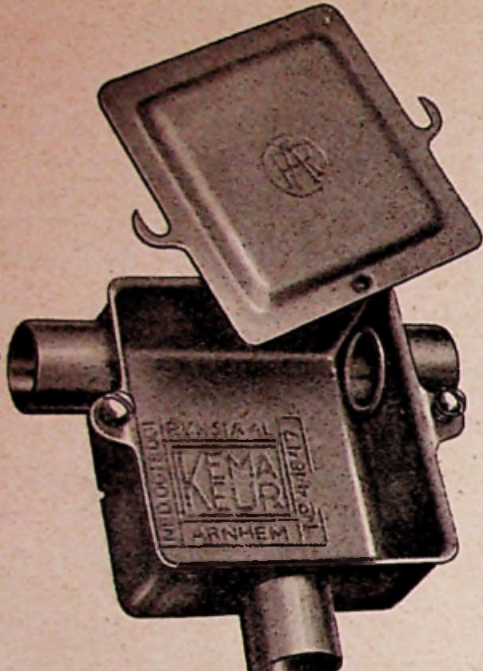
De briefschrijver heeft zelf reeds, als een der eersten in den lande, enkele duizenden meters verwerkt. Hij past plastic buizen veel toe in vochtige ruimten (stallen, schuren, kelders) zowel als buiten. Zeer gunstige factoren zijn: dat er nimmer meer leidingen onder spanning komen te staan, dat er geen aantasting plaats

R. A.

STALEN PATENT LASDOZEN

Voor 3/8", 3/4" en 1" schulfbuis

N.V. „RIJNSTAAL”

ARNHEM

Einddozen in RONDE uitvoering en met ROND montage-deksel

Verkrijgbaar bij alle erkende grossiers op electro-technisch gebied

DE BEKENDE

ALASKA VOLKSKOELKASTEN

zijn nu nog uit voorraad leverbaar.

Brutoprijs thans. . . **f 465,-.**

Inhoud 50 Liter.

Zendt spoedig Uw orders aan:
Electrotechnische Groothandel

P. Holtring - Haarlem

Korte Spaarne 23-25.

Grijpt NU de gelegenheid aan om

KOELKASTEN ADEM- de- LUXE te verkopen.

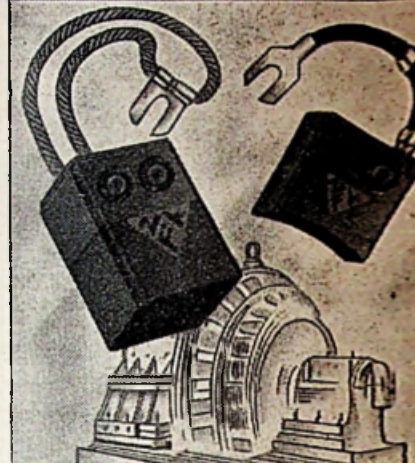
E.C. levert ze U uit voorraad.

Denkt erom:
Zonder „ADEM” kunt U niet leven.

ELECTROCENTRUM

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven
Leeuwarden - Roosendaal
Rotterdam - Zwolle.

NATIONAL CARBON PRODUCTE
VOOR ZWAAR KRACHTBEDRIJF

NEDERLANDSE KOOLBORSTEL FABRIEK
AMSTERDAM N. - SPIJKERKADE 3 - TELEFOON 60548-61273
KOOLBORSTELS - STOOMDICHTINGSRINGEN

Met Electro Radio Mercuur bereikt u de voor uw artikelen direct-geïnteresseerden

NIEAF

UTRECHT

ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN

„H.A.F.”

VOOR

Kastenbatterijen en Installatiematerialen

N.V. Hollandsche Apparaten Fabriek
Gorzenpad 8-12 - Waalhaven NZ. 95
Rotterdam - Telefoon 77760

Uit voorraad leverbaar:

Schuco-materiaal in rubberuitvoering

ROKA - Antennemateriaal, Staaftennes, Antenneveiligheden, Wanddoorvoeren 10, 15, 20 cm, Antenneschuifschakelaars, Kamerisolatoren, Banaanstekkers enz.

N.V. v/h N. C. Waagmeester & Z
Damplein 8 - ZAANDAM
Telefoon 2294 (K 2980)

De meest gevraagde

HEZO PLASTIC POORTGREEP

Plasticrood part. prijs Fl. 1.85
Houten plastic bespoten „ „ „ 1.20

Verpakt in doosjes van 10 stuks

Isolatoren - clips - draad - draadspanners
Bordjes „Pas Op Schrikdraad” etc.

P. HEESTERS & Zn. - HAAREN - N. Br.
Telefoon 241-242

N.V. HANDELMAATSCHAPPI
„ELECTRO-METAAL”

A. C. VAN RIJN, DEN HAAG Piet Helnstr. 102
Tel. 33.43.66 Telegramadres: Emetary

Rayon vertegenwoordigers van:
De Electromotorenfabriek „Dordt”,
Dordrecht.

N.V. Electrische Apparatenfabriek
v/h Van Wijk & Visser, Geldermalsen:
(automatisch schakelmateriaal)

**MEDEDELINGEN VAN DE
NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE**

Versobering

Directe en indirecte gevolgen

Er zijn zo van die verschijnselen, die onmiskenbaar zijn, doch die door de grote massa beslist niet onderkend worden en juist hierin schuilt het gevaar. Een gevaar, omdat men het te laat bemerkt en geen voorzorgsmaatregelen heeft getroffen, omdat men meende, dat er geen vuiltje aan de lucht was.

Bittere werkelijkheid

Een dergelijke verschijnsel zien we in de versobering. Een onprettig woord, dat we vooral de laatste tijd nogal eens gehoord hebben en ongetwijfeld nog wel meermalen zullen horen. Over het algemeen zegt men, dat men van deze versobering nog weinig bemerkt, dat het nogal losloopt en dat men het wel weer erger zal voorgespiegeld hebben, dan het in werkelijkheid is.

Onmiskenbaar dringt echter deze versobering zich aan ons op, gaat het verder en verder, totdat de massa weer voor het voldongen feit wordt gesteld. Waarom? Wel omdat deze versobering geen spelletje is, dat we na afspraak op een bepaald moment gaan spelen, doch een bittere werkelijkheid als gevolg van de algehele verarming, waarin we verkeren. Langzaam

maar zeker sluipt het voort en het is niet meer te stuiten.

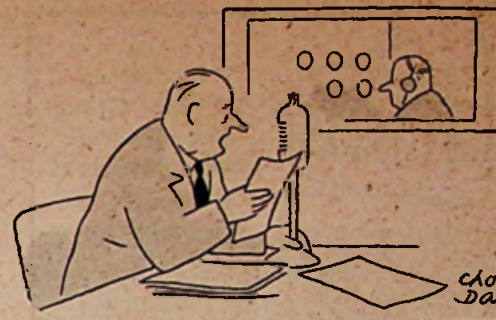
Het is alleen nog maar een kwestie in hoeverre we zullen moeten versoberen, want daar is nog wel iets aan te doen. Hiervoor is het nog steeds tijd en zal het ook steeds tijd blijven, en het is alleszins de moeite waard er een extra krachtsinspanning voor te leveren. Maar dan moeten we het ook doen, dan moeten we er mede beginnen en ons niet verschuilen achter het „O, daar gebeurt het ook niet!” Inderdaad kan dit vaak vervelend zijn, ergerlijk zelfs, doch we schieten er in geen geval iets mee op.

Mat en dof

Aan het woord versobering, als iets wat somber klinkt en is, moeten we eveneens denken, bij de afkondiging van enkele beperkingen in het ge- en verbruik, alsmede door- en aflevering van enkele metalen en legeringen daarvan. Koper, nikkel, roestvrij staal, aluminium, enz., niet alleen als zuiver product, doch ook legeringen, die een vastgesteld percentage van dit materiaal overschrijden, zullen dus niet meer in de handel gebracht mogen worden.

Van deze beperking hebben we in het ene geval meer last, dan in het andere geval. Koper en nikkel, alsmede nikkel tot het vernikkelen en platteren van goederen en verchromen, is iets waar wij met onze artikelen nogal eens mede te maken hebben. De beperking van aluminium raakt ons niet rechtstreeks, doch wel indirect. Veelal is het nl. zo, dat een van genoemde artikelen alleen dan gebruikt mag worden, wanneer geen bepaald vervangingsmateriaal aanwezig is. Door de thans opgelegde beperkingen gaat het echter moeilijk worden, geschikte vervangingsmaterialen te vinden en is dus ook alles wat aluminium is, taboe geworden.

Somber zal het staan als we straks vele van onze artikelen, die vroeger glommen als een spiegel, de trots van de echte Nederlandse

Schakel in morgenavond – zelfde tijd – zelfde golflengte – zelfde beroerde nieuws.

huisvrouw, mat en dof zien staan en tevens weten, dat alles wat er onder zit – het vervaardigingsmateriaal dus – niet meer dat materiaal is, wat we vroeger aanwezig wisten.

Is hier het algemeen belang mede gediend? Is de schaarste werkelijk zo groot? In gemoede vragen wij ons af, wat straks het voordeel zou zijn, wanneer we werkelijk eens konden zien, welke besparingen door deze maatregelen aan de dag zijn getreden en dan naast de cijfers van alle narigheid en ellende, die hierdoor ontegenzeggelijk weer naar voren komen.

Hier krijgen we versobering door versobering. Resultaat niet direct waarneembaar, maar hopelijk indirect. Dan weten we tenminste nog éénmaal waarom dit alles geweest is.

(Einde Newo-nieuws)

Rechtzetting

Door een betreurenswaardige „misgreep” is in het vorige nummer van de E.R.M. boven het nieuws der Ned. Electrotechnische Winkeliers Organisatie het opschrift „Mededelingen van de Ned. Ver. van Electrotechnische Werkgevers” geplaatst. Wij bieden de belanghebbenden hiervoor onze excuses aan.

MAX.-NULSPANNINGS-

SCHAKELAARS MET GROOT
AFSCHAKELBAAR VERMOGEN
VAN 60-1000 AMPÈRE

... uit voorraad leverbaar!

N.V. ELAUMA

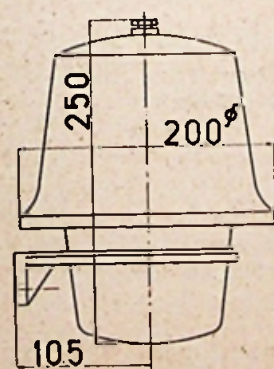
DEN HAAG
TASMANSTRAAT

LEEUWARDEN
GROTE HOOGSTRAAT

Waterdichte Lichtmetalen

Schellen
Zoemers
Claxons
Schakelaars
Relais
Drukknoppen

Voor alle spanningen tussen 4 en 220V
GELIJK- OF WISSELSTROOM

Technisch Bureau J. DUIKER

Rijnstraat 30-32 - Telefoon 77.18.53 - 's Gravenhage

Electro Radio Mercur
reclame werkt!

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM C.
Kelzersgr. 692,
Tel.: K2900-31466

Toneel-, Openluchttheater-, Wagenspel-,
Expositie-, Foto-atelier-, Etalage-, Ter-
rein- en Gevelverlichting.
Weerstanden en kleurfilter materiaal.

VERKOOP. VRAAGT CATALOGUS! VERHUUR

R.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen.
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos φ - en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

N.V. HANDEL-MIJ.

»ELECTRO-METAAL«

A. C. VAN RIJN - DEN HAAG
Piet Heinstraat 102 - Telefoon 33.43.66

- Verdeelkasten, schakelkasten enz.
- Kastenbatterijen.
- Vertegenw. E.M.F. Electro-motoren.
- Import Draad en Kabel.
- Vertegenw. van Wijk & Visser.
- Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der
Electro-Technische Installatie-Materialen.

VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJDEN!

Zij, die grote reizen maken,
kunnen het U verhalen,
dat een

Therma

REISSTRIJKIJZER,

geschikt voor spanningen
tussen 105 en 250 V,
onontbeerlijk is.

*

Levering uit voorraad.

*

N.V. E. M. ELECTROSTOOM

Postbus 301 - Rotterdam - Tel. 82720
Filiaal te Amsterdam,
N.Z. Voorburgwal 28-30

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers, motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT

„Stotz-Kontakt”

-schakelaars en wandcontactdozen
staan nog steeds aan de spits!

Vaak geïmiteerd,
Nimmer geëvenaard.

Voor alle belangrijke installaties
gebruikt men steeds „STOTZ-
KONTAKT”-materiaal.
Ruime voorraden, natuurlijk bij de

„TECHNISCHE” N.V.

De Constant Rebecquestraat 96-102
'S-GRAVENHAGE Telefoon 330005

MARINE-
GUMMI-
LAS-
STAL-
GROND-

Uit
voorraad
leverbaar
KABEL

Schakel-, Licht- en krachtverdeelkasten.
Armaturen voor T.L.- en Natriumverlichting.
Schakelaars, stokers, stopcontacten, fittingen enz.

Automatisch schakelmateriaal

N.A. DEN HOLLANDER - ROTTERDAM-N.
ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL
Bergplein 61 — Telefoon 83275 K 1600

M. DUINTJER & ZONEN N.V. WILDERVANK - (telef. 44, Veendam).

Grossiers, gespecialiseerd in

MATERIALEN VOOR KRACHTINSTALLATIES

Electromotoren en dynamo's,
Schakelaars en controllers
SBIK autom. en motorbeveiligingschakelaars,
Automatische sterddriehoekschakelaars,
Aardfout- of gestelsluiting-schakelaars,
Kastenbatterijen (compleet en in onderdelen),
Druk- en vlotterschakelaars,
Speciale schakelapparatuur.

Hackethal- en Eupen-Kabel

Uit voorraad leverbaar:

SRL-kabel

2 x 2 1/2 qmm	Bruto per 100 meter	f	280.80
3 x 2 1/2	„ „ „ „	„	325.35
4 x 2 1/2	„ „ „ „	„	375.30
3 x 4	„ „ „ „	„	399.60
3 x 6	„ „ „ „	„	500.85
4 x 6	„ „ „ „	„	594.—
3 x 10	„ „ „ „	„	749.25
4 x 10	„ „ „ „	„	869.40
3 x 16	„ „ „ „	„	935.55
4 x 16	„ „ „ „	„	1108.35
3 x 25	„ „ „ „	„	1097.70

aarddraad gelijk aan ader, rood gemenied,
Kema-goedgekeurd, fabrikaten *Hackethal* en
Eupen.

GRLK-rubbergrondkabel:

2 x 2 1/2 qmm, zonder aarde	Br. p. 100 m.	f	318.60
2 x 2 1/2 „ met aarde	„ „ „ „	„	342.90
3 x 2 1/2 „ „ „ „	„ „ „ „	„	383.60
4 x 2 1/2 „ „ „ „	„ „ „ „	„	444.15
4 x 4 „ „ „ „	„ „ „ „	„	546.75
4 x 6 „ „ „ „	„ „ „ „	„	691.20
4 x 10 „ „ „ „	„ „ „ „	„	1036.40
4 x 16 „ „ „ „	„ „ „ „	„	1382.40

aarddraad gelijk aan ader, Kema-goedgekeurd,
fabrikaat *Eupen*.

GPLK-papiergrondkabel. Fabrikaat *NKF*.

3 x 35 qmm	} prijs op aanvraag.
4 x 35 „	
3 x 95 „	

Rubberkabel:

2 x 0.75 qmm	Bruto per 100 meter	f	47.—
3 x 1 „ „ „ „	„ „ „ „	„	71.—
3 x 1 1/2 „ „ „ „	„ „ „ „	„	124.50
3 x 2 1/2 „ „ „ „	„ „ „ „	„	178.75
4 x 4 „ „ „ „	„ „ „ „	„	243.75
4 x 6 „ „ „ „	„ „ „ „	„	378.75
4 x 10 „ „ „ „	„ „ „ „	„	548.75
3 x 35 „ „ „ „	„ „ „ „	„	1662.50

Fabrikaat *Hackethal*.

Rubbertweelingsnoer: 2 x 0.6 qmm. Bruto
per 100 meter f 25.—.

Fabrikaat *Reinshagen*.

Op alle genoemde brutoprijzen komt een
nettokoopertoeslag van f 2.60 per qmm
per 100 meter.

Prijzen zijn vrijblijvend. - Korting op aanvraag.

Fa. Gebr. Van der Veen

Electrotechnische Groothandel - Opper. 1919
Importrice „HACKETHAL” en „EUPEN”
Grote Kerkstraat 71 - LEEUWARDEN
Telefoon 5689 en 8485.

VLOERWRIJVERS met en zonder stofzuiginrichting

1. Zeer solide constructie
2. Gemakkelijk uitwisselbare borstels
3. Voor elk doel een geschikte machine
4. Grote bewerkingscapaciteit
5. Indien gewenst leverbaar met stofzuig-
inrichting
6. Vervaardigd door specialisten

THABUR

INDUSTRIELE EN TECHNISCHE HANDELSMIJ N.V.
INGENIEURSTRAAT 22-24 - TELEFOON 116130 - DEN HAAG
PENNINGSTRAAT 35 - TELEFOON 20241 - UTRECHT

telefoonnummer voor Den Haag nr. 184650*

MEDEDELINGEN VAN DE

**VAKGROEP
ELECTROTECHNISCH
AMBACHT**

Secretariaat: Mauritskade 45,
's-Gravenhage, tel. 110585

GEEN NIEUWE LOONRONDE

Krachtige versobering nodig

„Voor een onmiddellijk opnieuw ingrijpen” aldus schrijft de minister van Sociale Zaken in zijn Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer betreffende de begroting voor 1951. „teneinde de bestaande verhouding tussen lonen en salarissen, alsmede sociale uitkeringen, ongevallen- en invaliditeitsrente enz. enerzijds en de prijzen anderzijds, in voor de arbeiders gunstige zin te wijzigen bestaat, na de in Maart jl. plaats gehad hebbende loontoeslag van 5 % en de hiermede verband houdende voorstellen tot verhoging der sociale uitkeringen en renten, voorshands geen aanleiding”.

Het is een wat raar geformuleerde zinsnede, maar de bedoeling ervan is toch wel duidelijk: voorlopig geen nieuwe loonronde. Het zal van de verdere prijsontwikkeling afhangen of tegen de herfst dit thema opnieuw zal worden aangeslagen. Vooreerst is het wachten echter op het door de regering gevraagde advies van de S.E.R. Men behoeft waarlijk geen profeet te zijn om reeds bij voorbaat te kunnen zeggen, dat de S.E.R. er ook wel niet in zal kunnen slagen met nieuwe en verrassende suggesties te komen. Ondanks de cijfercultus van deze tijd moet het uitgesloten worden geacht, dat men reeds thans over de economische ontwikkeling van ons land een zodanig cijfermateriaal zou kunnen produceren, dat, op grond daarvan, gefundeerde conclusies zouden kunnen worden getrokken. Eén ding staat echter ook zonder nieuw cijfermateriaal vast: de positie, waarin ons land verkeert, dwingt tot krachtige versobering. Helaas is dit echter een waarheid, waaraan te velen nog steeds door allerlei goocheltoeren trachten te ontkomen.

BEDRIJFSPENSIOENFONDS VOOR KLEINE METAALNIJVERHEID

Wijziging in het Pensioenreglement

Bij beschikking van 28 Maart 1951 heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken enkele wijzigingen in het Pensioenreglement van het Bedrijfspensioenfonds voor de Kleine Metaalnijverheid goedgekeurd. Het lijkt ons gewenst de inhoud van deze wijzigingen in het kort weer te geven.

1. Als een werknemer, voor wie premies zijn betaald aan het Bedrijfspensioenfonds, in dienst komt van een bedrijf, dat een eigen voorziening heeft getroffen en op die grond is vrijgesteld van premiebetaling aan het Bedrijfspensioenfonds, gaat zijn deelnemerschap in laatsbedoeld Fonds rusten.

Treedt hij nu in het huwelijk en komt hij vervolgens te overlijden, dan zou zijn weduwe geen pensioen krijgen, omdat het huwelijk werd voltrokken in een tijdvak, dat het deelnemerschap rustte.

Aan deze onbillijke situatie is nu een einde gemaakt: trouwt de werknemer gedurende zijn werkzaamheid bij een vrijgesteld bedrijf,

dan heeft zijn weduwe ook recht op pensioen van het Bedrijfspensioenfonds op grond van de premiebetalingen, welke voor het huwelijk aan dat Fonds werden verricht.

2. Indien een werkgever nalatig blijft de premie voor zijn werknemers te voldoen, kan het fonds voortaan 5 % rente van deze achterstand vorderen van de dag af, waarop de premiebetaling had moeten plaats hebben.

3. Ook zijn de werkgevers van de deelnemers thans verplicht aan het Bedrijfspensioenfonds alle opgaven te verstrekken en alle stukken over te leggen, welke het Fonds nodig heeft. Voldoet een werkgever hieraan niet, dan kan het Fonds zelf het premiebedrag vaststellen, dat de werkgever verschuldigd is.

4. Zij, die binnen 10 jaren na beschikking, waarbij de deelneming verplicht werd gesteld recht krijgen op ouderdomspensioen en bovendien gedurende de tien daaraan voorafgaande jaren onafgebroken werkzaam zijn geweest in de kleine metaalnijverheid, hebben recht op een ouderdomspensioen van f 110,- per jaar. Zij verkrijgen dit recht, niettegenstaande er voor hen wellicht een zeer gering bedrag aan premies is betaald. De weduwen van deze deelnemers hebben recht op f 55,- per jaar, ook als de echtgenoot op het tijdstip van overlijden minder dan tien jaren in de kleine metaalnijverheid werkzaam was geweest, maar dit aantal jaren op zijn 65ste verjaardag wel zou hebben gehaald als hij in leven was gebleven.

KINDERBIJSLAG VOOR KLEINE ZELFSTANDIGEN

Noodregeling per 1 Juli in werking

Met ingang van 1 Juli jl. is de „Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen” in werking getreden. Iedere zelfstandige die Nederlander is en hier te lande zijn woonplaats heeft, kan nu, indien hij 3 of meer kinderen heeft beneden de leeftijd van 16 jaar en zijn inkomen beneden een bepaalde inkomensgrens blijft, aanspraak op kinderbijslag maken.

Deze inkomensgrens is:

Bij 3 kinderen f 2 400,- per jaar.

Bij 4 kinderen f 2 600,- per jaar.

Bij 5 kinderen f 2 800,- per jaar.

en zo vervolgens voor elk volgend kind f 200,- per jaar hoger. Kinderen van 16 t/m. 20 jaar, die onderwijs volgen aan een inrichting voor algemeen vormend of vakonderwijs of die blijvend arbeidsongeschikt zijn, kunnen op één lijn gesteld worden met kinderen beneden 16 jaar.

Uitbetaling van de kinderbijslag geschiedt eenmaal in de drie maanden na inzending door de zelfstandige van een kinderbijslagbiljet. Aanvraagformulieren voor kinderbijslaglijsten zijn verkrijgbaar bij de Raden van Arbeid en hun bijkantoren.

PLEIDOOI VOOR ZO KLEIN MOGELIJKE BEDRIJFSCHAPPEN

Het lid van de Tweede Kamer de heer Th. Hooij heeft in een congres van de Ned. R. K. Bond van Smedenpatroons en Werkgevers in Staalverwerkende Bedrijven erop gewezen, dat bij de uitvoering der P.B.O. het gevaar dreigt, dat men gaat streven naar te grote bedrijfsschappen, die teveel branches gaan omvatten. Daardoor wordt het verband tussen het bedrijfsleven en de bedrijfsschappen te gering

en komt het subsidiariteitsbeginsel niet voldoende tot zijn recht. De heer Hooij pleitte er daarom voor te streven naar zo klein mogelijke, doch tevens efficiënt werkende bedrijfsschappen.

(Einde mededelingen.)

Nieuw draagbaar Radiotoestel

Binnenkort brengt Philips een nieuw draagbaar radiotoestel op de markt, dat geschikt is zowel voor batterijvoeding als voor aansluiting op het lichtnet. De hiervoor noodzakelijke omschakeling is uiterst eenvoudig, zodat bij gebruik binnenshuis de batterijen kunnen worden gespaard. Hierdoor is de doelmatigheid van dit draagbare apparaat belangrijk vergroot.

Het toestel bestrijkt twee golfgebieden (lange- en middengolf) en is geschikt voor wissel- en gelijkstroom; hier kan dus met recht worden gesproken van een radio-apparaat voor universeel gebruik. Binnenshuis kan men, in plaats van de ingebouwde antenne, desgewenst een normale antenne en een aardleiding gebruiken. Aansluitingen hiervoor zijn op het toestel aanwezig.

Het gemakkelijk te dragen ontvangtoestel, dat zowel constructief als esthetisch aan zeer hoge eisen voldoet, heeft een breedte van 29 cm, een diepte van 16 cm en een hoogte van 21 cm.

Gevaarlijke Electriche Dompelaars

In de laatste tijd worden veelvuldig kleine elektrische dompelaars te koop aangeboden, waarbij de onder spanning staande delen in onmiddellijk contact staan met de te verwarmen vloeistof.

Deze dompelaars bestaan of uit een niet geïsoleerde verwarmingsspiraal, bevestigd in een houder van geperst isolatiemateriaal of uit twee metalen plaatjes, aan een houder van geperst isolatiemateriaal bevestigd.

In 't eerste geval vindt de verwarming van de vloeistof plaats, doordat deze in contact is met de verwarmingsspiraal, in het tweede geval doordat de vloeistof als verwarmingselement fungeert (zgn. electrode dompelaars). In beide gevallen komt de te verwarmen vloeistof onder spanning te staan, zodat aanraking van de vloeistof, wanneer de dompelaar is ingeschakeld en bij gebruik van een metalen vat, ook aanraking van dit vat levensgevaar kan opleveren.

Het gebruik van dit soort dompelaars moet dan ook ten sterkste worden ontreden.

W. SCHUURMAN N.V.

ALKMAAR

Hofplein 1-3

RONDO metalen wasmachines

ETNA electr. fornuizen
in diverse uitvoeringenESTA-, ALASKA- en
SILO koelkasten

HOOVER stofzuigers

*Alles uit voorraad leverbaar**** NEON** LICHTBUIZEN - LETTERS
ETALAGE-ORNAMENTEN
BINNENVERLICHTING
INSTALLATIESKORTE LEVERTIJD
ONDER GARANTIE
PRIMA AFWERKING*Vraagt vrijblijvend offertes aan bij:***SUPER-NEON, UTRECHT**
SINGELSTRAAT 11 - TELEF. 13727*Installateurs de bekende rabatten.***Electro-Ing.-Bur. „DANIEL” N.V.**

HILVERSUM

Tel. 9893

Aanloopcontrollers
Rotor-aanloopweerstand
Luchtgekoelde weerstanden
MagneetschakelaarsSpeciale schakelapparatuur voor de Industrie
Af voorraad of redelijke termijnenUitsluitend eerste-klas Installatie-
materialen, o.a.:

Stotz-Kontakt → Hazemeyer

Draka — Rijnstaal

Corodex — Industria

verkrijgbaar bij

N.V. v/h **NIERSTRASZ**

Plantage Middenlaan 62, Amsterdam (C.)

Transformatoren

Voor ieder bedrijf en voor ieder doel

Metaal gelijkrichters

Magnetische schakelaars

Electrische graveer apparaten
met schrijfstift.**A.W.G. TRANSFORMATOREN**

Tel. 408 - VALKENSWAARD

TRANSFORMATORENINTERNATIONALE ELECTRICITEITS ONDERNEMING
TRANSFORMATORENFABRIEK
ZANDBERG WEG 97 - TELEF. 8018-5910 BREDARadlobuizen
Gloeilampen
Fluorescentielampen
Apparatuur en
Armaturen
Rijwiel- en
zaklantaarnlampjes

Vraagt vrijblijvend offerte:

N.V. Electro Ofra en grosStraalscheweg 37-39, VENLO — Telefoon 3424
en 4424HAZEMEYER
HENGLOBeschermd
schakel-
materiaalFabriek en
Hoofdkantoor
HengeloTelefoon
2345
(5 lijnen)Kantoor R'dam: Kipstraat 16,
Tel. 30634 en 30724
Kantoor A'dam: Amstel 144,
Tel. 35862ACRYLITE t.v. vergrotingslenzen
AIRMEC meetinstrumenten
ARDENTE speciaal-luidsprekers
BELCLERE hoorapparaten en onderd.
BEREC batterijen en zaklantaarns
BRAD Matic Tapchheads en units
IMHOF Instrumentkasten en rekken
K.A. televisie antennes
LAMBERT hoofdtelefoons
MAYER keramische schakelaars
POPE gloeilampen
RONETTE microfoons en plek-ups
RUWID potentiometers lineair en logar
T.B.R. transformatoren en versterkers
* VRAAGT UITGEBREIDE
GEILLUSTREERDE CATALOGUS

TECHNISCH BUREAU

J. TH. VAN REIJSEN

CHOORSTRAAT 10 - DELFT - TELEFOON 2873

N.V. Gebr. Rolff's Handel Mij.
ALKMAAR

ZAADMARKT 33-36 TELEFOON 2341-2342

PHILIPS artikelen _____

DRAKA producten _____

JUNG schakelmateriaal _____

APPARATEN voor huish. gebruik

PANNEN voor electr. koken

INSTALLATIE materiaal _____

KOOF LUSTENVOOR INDIRECTE VERLICHTING
en **BUISLAMPORNAMENTEN**van geperst hout voor schilderwerk en
edelfineer. Ned. Octrool 50992.**W. C. HÜLSMANN JR**
BROUWERSGRACHT 300
AMSTERDAM - TEL. 31957**JAC. van der VEEN**

Calandplein 3, Den Haag

Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialenILLUMINATIE TONEEL
LICHTFONTEINEN**Schakelmateriaal**

Samenstellen en bouwen van:

Kastenbatterijen

Kracht- en lichtverdeel-
kasten.

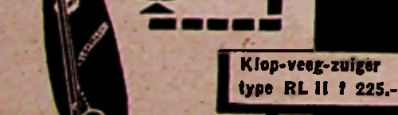
Korte levertijden.

Minkes, Den Haag,

TELEFOON 39.15.63

Kantoor: Hoefkade 667-671

Fabriek: Nieuwe Schoolstraat 47

Slede-stofzuiger
type KS M 1157.50Ketel-stofzuiger
type ML 1198.-Klop-veeg-zuiger
type RL II 1225.-Financiering van
termijnbetaling

Fabriceert stofzuigers sedert 1923

STOFZUIGER FABRIEK HILVERSUM

MEDEDELINGEN

**VAN DE VAKGROEP
DETAILHANDEL IN ELECTRICHE
VERBRUIKSTOEESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELN**

Secretariaat:
Keizersgracht 606,
Amsterdam-C., Tel. 40027

Samenwerking

Over samenwerking is reeds het een en ander gezegd en het zal wel altijd een veelbesproken onderwerp blijven. Niet alleen wordt het gebruikt als men tot samenwerking wil aansporen, doch eveneens als de samenwerking bestendig moet blijven en de voordelen daarvan in het licht worden gesteld. Het is daarom in het geheel niet bevreemdend, dat we dit woord regelmatig terugvinden.

Dringend beroep

Nu is samenwerking in vele vormen te verwezenlijken en het is dan ook logisch, dat men hierover door verschillende personen en instanties iets hoort verkondigen, waarbij eigen gedachten niet vreemd zijn. Het is nog niet zo heel lang geleden, dat wij in de Electro-Radio-Mercuur een artikel konden lezen van Drs. Jansen, vroeger algemeen secretaris van de Bedrijfsgroep Detailhandel, thans algemeen secretaris van de Sociaal Economische Raad. Hij deed een dringend beroep op de middenstand om tot bezinning te komen en gezamenlijk dat aan te pakken, wat individueel niet mogelijk was.

Op verschillende andere gebieden is eveneens een lans hiervoor gebroken. Samenwerking door middel van een gezonde organisatie, samenwerking door bijv. een inkoopcombinatie, samenwerking bij marktonderzoek, enz. enz. De resultaten van alle pogingen zijn echter niet navenant aan de moeite, die ervoor gedaan wordt. We zien hier dat, wat enerzijds mogelijk is, anderzijds een absolute onmogelijkheid blijkt. Schuld hieraan is over het algemeen het sterke individualisme bij de middenstander, die er nog steeds teveel van doordrongen is, dat hij het zelf wel af kan.

Dit kan echter niet. Tot goed begrip vermelden wij hier direct achter, dat dit zeker geen discriminatie behoeft te betekenen van de capaciteiten van de middenstanders; integendeel, er zijn voorbeelden te over van resultaten, die bereikt zijn door helder verstand, techniek, hard werken, enz. Nemen we daar nog bij, dat in vele gevallen met bescheiden middelen begonnen werd, dan past daarvoor niets als een waarderend woord. Dit wil echter niet zeggen, dat het zo blijft, zo kan blijven gaan; dat er niets veranderd is ten opzichte van de situatie waarin een vorige generatie verkeerde enz. enz.

Grote veranderingen

Grote veranderingen zijn opgetreden en de tijd gaat rustig verder, steeds hogere eisen stellend aan alle individuen, die de aarde bevolken. Er dient dus gelijke tred te worden gehouden met alle nieuwe en veranderingen, die voor de dag komen, hetgeen te bereiken is door zich op alle eventualiteiten voor te bereiden.

Een van deze voorbereidingen is de samenwerking op verschillend terrein. Een samenwerking op organisatorisch gebied hebben wij al vele malen naar voren gebracht. Daarnaast zijn er echter nog verschillende andere punten, die van even groot belang zijn en slechts door een onderlinge hechte samenwerking tot een goed einde kunnen worden gebracht.

Wij hebben u hiervoor reeds enkele punten opgenoemd. Allereerst samenwerking bij marktonderzoek. De markt wijzigt zich regelmatig en snel en het is een punt van belang hiermede op gelijke voet te blijven. Samenwerking door middel van een uniforme boekhouding bijv. is iets wat van zeer groot nut kan zijn. Een eenvoudige volledige administratie, die makkelijk kan worden bijgehouden en zó, dat, wanneer het nodig mocht zijn, vele gegevens hieruit geput kunnen worden.

Vervolgens is daar de mogelijkheid van gecombineerde inkoop. Op ander terrein is dit mogelijk gebleken en werkt het uitstekend. Inderdaad is dit een teer punt en een vrij kostbare geschiedenis van opzet en functioneren. Wil dit slagen, dan dient het van meet af aan goed en ruim te worden opgezet en in stand gehouden, omdat men er anders van te voren al zeker van kan zijn, dat het een fiasco wordt.

We zouden op deze wijze omtrent samenwerking nog wel even kunnen doorgaan. Het is immers zo, dat een juiste samenwerking alleen maar zijn goede zijde heeft en nadelen zijn hier praktisch niet aan verbonden.

Specialisten

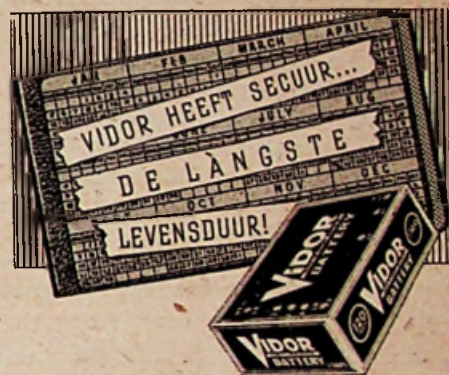
Maar al te dikwijls wordt er met een scheef oog gekeken naar de grootwinkelbedrijven en warenhuizen, doch vergeten wordt, dat hier anders gewerkt wordt, nl. alles van te voren scherp wordt onderzocht en de resultaten worden nauwlettend gevolgd. Men heeft specialisten aangesteld voor opzet en functionering van het geheel en zonodig wordt direct ingegrepen. Is men er nu vanaf met te zeggen: dat kunnen zij doen, maar wij niet. Daar hebben wij geen geld voor of daar is onze zaak te klein voor. Integendeel, wij dienen alles in het werk te stellen om het ook te kunnen en als het niet alleen gaat, dan samen met collega's. Wat een ander kan, kunnen wij toch zeker ook, het gaat er alleen maar om, dat we het iets anders moeten doen.

Het is niet voor niets, dat wij enige tijd geleden reeds een lans hebben gebroken voor meer collegialiteit. Laten we elkaar zien als collega's, die op een faire wijze ieder voor zich trachten een eerlijk stuk brood te verdienen, allen uiteindelijk hetzelfde doel nastrevend. Laten we ook hier samenwerken door het verstrekken van omzettegevens en alles wat verder nodig is en laten we daar allen een lering uittrekken en de bakens tijdig verzetten.

Buitengewoon interessante voorbeelden hebben we voor ogen van wat juiste organisatie vermag. Versteld staat men over de resultaten, die daar zijn bereikt en over de gegevens waarover men daar beschikt, alleen omdat men middelen heeft gehad om die gegevens te verzamelen. Wanneer er over iets onderhandeld wordt en bepaalde gegevens zijn noodzakelijk, dan behoeft men maar even te grijpen en alles wat nodig is kan verstrekt worden. Laten we bedenken, dat men minstens even zo goed gedocumenteerd dient te zijn om daar tegenop te kunnen tornen, maar laten we eveneens begrijpen, dat, wanneer wij dat niet kunnen, wij altijd aan het kortste eind

zullen trekken en steeds meer zullen afglijden, tot we op een punt zijn gekomen, dat het weinig of geen zin meer heeft maatregelen te nemen. Dan is het te laat en maatregelen moeten dan ook vooraf beraamd en genomen worden.

Wat samenwerking op alle fronten betekent, kunnen we weer eens zien bij onze collega's de slagers. Oppericht is een slagersproefstation, waarvoor zowel voor oprichting als voor instandhouding nogal wat geld nodig is. Zoals het wel eens meer is voorgekomen, bestond er bij de slagers weinig animo om dit op de juiste wijze te steunen, waardoor het bestaan weer in het gedrang kwam. Men heeft het echter weten te redden en wel daardoor, dat verschillende organisaties op dat gebied, het grote nut van de instelling inziende, financiële steun voor

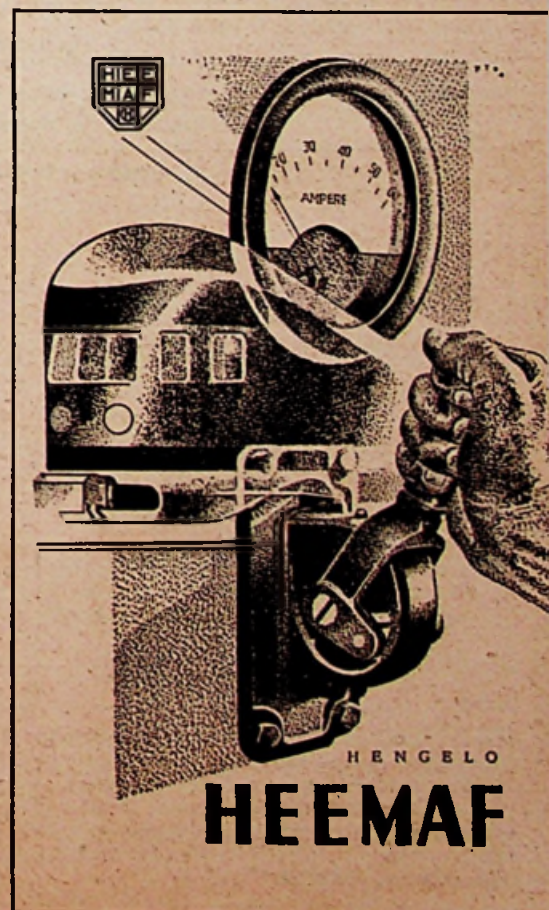
Vidor batterijen

voor radio, gehoorapparaten en verlichting

Importeurs:

REMA ELECTRONICS

Bronckhorststraat 14 — Amsterdam —
Telefoon 95741

de aanloop hebben toegezegd, waardoor het bestaan voorlopig verzekerd is. Laten we hopen, dat de individuele slager door ondervinding het grote nut van een dergelijke instelling eveneens gaat inzien en het dienovereenkomstig ook financieel steunt, waarvan zij wederkerig de vruchten zullen plukken.

Prijzenoorlog is noodsporang

In eigen kring zien wij als een vrucht van samenwerking de Cistofa, het Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel. Ieder weldenkend mens zal de grote waarde daarvan bevestigen, vooral als we op het moment rondom ons zien en constateren wat daar gebeurt. Prijzenoorlog wordt het genoemd en een zeer groot deel van het publiek ziet het als een gezonde reactie op een normale prijsverlaging, doch insiders weten beter.

Wat hier gebeurt, is in werkelijkheid een noodsporang van een aantal fabrikanten, groot- en kleinhandelaren, waarvan het resultaat is, dat er weer een aantal onderdoor zal gaan, terwijl de meer sterkere misschien nog een kans krijgen om zich te herstellen. Het is een tijd, waarin klappen vallen -zeer zware zelfs- en het ziet er naar uit, dat de middenstander daarvan wel een zeer ruime portie krijgt. Nog erger is het, dat velen met alle geweld in de eerste vuurlinie willen, terwijl wel het ergst van alles is dat op dit gebied geen enkele bescherming voor de middenstander is.

Meer dan ooit leven we thans weer in een periode, dat een ieder duidelijk moest zien, dat hij zichzelf moet helpen, zichzelf dan wel te verstaan als een nauw aaneengesloten massa, die volkomen in staat is voor eigen belangen te waken en tegen misstanden op te komen. Verreweg het overgrote deel van de middenstanders ziet thans duidelijk wat het resultaat is van het zelf doen, zonder vooraf de handen ineen te slaan en bindende afspraken te maken.

De gevolgen zijn funest en zullen steeds ernstiger worden, naarmate de tijd voortschrijdt en de economische strijd zich toespitst. Zoals steeds wanneer een dergelijke strijd wordt gestreden vragen wij ons af, of dit voldoende bewijs is het roer om te gooien en daadwerkelijk te gaan medewerken aan het veilig stellen van het eigen belang.

Het gaat om het bestaan en dat moet toch belangrijk genoeg zijn.

Laten we ditmaal dan ook mogen eindigen met een aansporing tot doeltreffende organisatie. Laten alle weifelaars en tegenstanders thans alle vooroordelen laten varen en geheel medewerken aan een levende organisatie. Laten zij deze organisatie niet alleen steunen door jaarlijks een zeker bedrag over te maken, doch ook enige tijd daaraan te besteden. Zeker wij weten, dat velen hun tijd dringend nodig hebben, doch waar het hier gaat om uw bestaan, moet het mogelijk zijn enkele uren daarvan te besteden voor dit doel. (Einde mededelingen)

VRAAG & AANBOD - OPEN PLAATSEN

Om het U gemakkelijk te maken Uw annonces voor nevenstaande rubrieken op te geven, kunt U gebruik maken van onderstaand formulier.

De prijs dezer annonces bedraagt: vak ter grootte van 30 x 65 mm f 5,— dubbel vak ter grootte van 60 x 65 mm f 10,—.

Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 20 cent. Men gelieve het bedrag in te sluiten of per postwissel of postgiro no. 136.400 van N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35 te Amsterdam C., vooruit te betalen.

Teksten bestemd voor deze rubriek alsmede het verschuldigde bedrag moeten Zaterdagmorgen (vóór de verschijningsdatum van *Electro Radio Mercur*) in het bezit der administratie zijn.

Handelsannonces kunnen in deze rubriek niet worden opgenomen.

Hierlangs afknippen

Formulier voor VRAAG & AANBOD - OPEN PLAATSEN advertentiën in *Electro Radio Mercur* Kalverstraat 35, Amsterdam-C., Telefoon 35253

In te vullen in blokletters of machineschrift

Gelieve bovenstaande advertentie te plaatsen in het eerstvolgend nummer van *Electro Radio Mercur* en wel ter grootte van 1 vak (30 x 65 mm f 5,—) ter grootte van 2 vak (60 x 65 mm f 10,—).

* S.v.p. doorstrepen wat niet gewenst wordt.

Naam: _____

Adres: _____

Wij behouden ons het recht voor van weigering tot plaatsing en aanvaarden geen aansprakelijkheid voor het niet of foutief uitvoeren van opdrachten, noch voor de gevolgen daarvan. Ingeval de fout of het verzuim aan ons te wijten is, wordt de opdracht door ons gratis herplaatst in één der eerstvolgende nummers van ons blad.

Handtekening: _____

Administratie „Electro Radio Mercur”.

Open plaatsen

Per vak van 30 mm hoog bij 65 mm breed f 5.—
Dubbel vak (60 mm hoog) f 10.—
Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 20 cent.
Men gelieve het bedrag in te sluiten of per postwissel of postgiro 136 400 van N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, vooruit te betalen.

Teksten, bestemd voor deze rubriek, alsmede verschuldigd bedrag, moeten ZATERDAGMORGEN (voor verschijningsdatum v/h blad) in ons bezit zijn.

ELECTRICIEN

15 practijkaren, met diploma's sterkstroommonteur en installateur V.E.V. vergunning erkenning enz. zoekt hem passende betrekking als chefmonteur of iets dergelijks.
Br. nr. 1512.

Jongeman, 28 jr, alg. ontw. met M.U.L.O., Middenstands-, V.E.V. monteur- en installateursdiploma, bekend met radio, ZOEKT BETREKKING.
Br. nr 1511.

Handelsonderneming Ph. Stad, Geuzenkade 30 - Tel. 82284, Amsterdam-W.

Hoofdagent „ELO" Electro-Keramische Kachels, vraagt voor enkele rayons:

AGENTEN VOOR VERKOOP aan winkeliers en installateurs. Aanbiedingen uitsluitend schriftelijk.

? *Vraag en Aanbod* !

Per vak van 30 mm hoog bij 65 mm breed f 5.—
Dubbel vak (60 mm hoog) f 10.—
Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 20 cent.
Men gelieve het bedrag in te sluiten of per postwissel of postgiro 136 400 van N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, vooruit te betalen.

Teksten, bestemd voor deze rubriek, alsmede het verschuldigde bedrag moeten ZATERDAGMORGEN (voor de verschijningsdatum v/h blad) in ons bezit zijn.

SPOED

Wegens emigratie electro techn. bur. aangeboden, met grote win- kelomzet, gevestigd te Amsterdam, oude eigenaar bereid een deel van het kapitaal er in te laten. Prima broodwinning. Br. nr. 1513.

Nieuw licht over nieuw licht

Oriënteert U zowel vlug als grondig over een moderne verlichtingstechniek door middel van het beknopte, maar degelijke werkje uit de Diligentia-Reeks:

Natrium- en Kwiklampen
prijs f 4,25

Verkrijgbaar bij Uw boekhandel of bij N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam-C.

HET VOORONTWERP VESTIGINGSWET 1951

Wensen van de Federatie

In het begin van dit jaar zag het licht het Voorontwerp van de Wet „Regeling ter bevordering van een goede bedrijfsuitoefening”, aan te halen als „Vestigingswet 1951”. Deze nieuwe wet zal in hoofdzaak dienen ter vervanging van de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937.

Omdat deze wet voor het bedrijfsleven uiterst belangrijk is, is het voorontwerp in de Federatie van Werkgeversorganisaties in de Kleine Metaalnijverheid uitvoerig besproken. Bij deze bespreking stuitte de Federatie op een aantal gebreken van het voorontwerp, hetgeen haar aanleiding heeft gegeven een brief, bevattende een aantal opmerkingen en desiderata, tot de Minister van Economische Zaken te richten.

Ongetwijfeld stellen de onder de kleine metaalindustrie ressorterende bedrijfstakken er belang in, iets te weten van de hoofdinhoud van het voorontwerp en van de door de Federatie gemaakte opmerkingen. Daarom volgt hieronder een korte bespreking van de belangrijkste punten:

De drie hoofdpunten van het voorontwerp zijn:

1. Het ontwerp kent slechts objectieve vestigingseisen, waaraan de beheerder van de onderneming of de inrichting moet voldoen. De eis van credietwaardigheid naast die van handelskennis en vakbekwaamheid is vervallen.
2. De vestigingseisen worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur.
3. Vestigingseisen worden slechts gesteld op verzoek van het bedrijfsleven.

Met betrekking tot de punten 2 en 3 is dus het systeem van de Wet van 1937 gehandhaafd.

Wat de werkingssfeer betreft gaat het voorontwerp verder dan de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937. Deze laatste wet had alleen betrekking op ambacht, detailhandel en kleine nijverheid, terwijl in het voorontwerp (art. 2) kortweg wordt bepaald, dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden verboden: „een daarbij aangewezen bedrijf” uit te oefenen.

Wat is een inrichting?

Nog op een ander punt is de werkingssfeer van het ontwerp ruimer dan die van de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937. Deze wet geldt slechts voor „inrichtingen”. Krachtens het nieuwe ontwerp kunnen ook eisen gesteld worden aan ondernemingen, waarbij de bedrijfsuitoefening niet in een inrichting plaats vindt (bijv. straatfotograaf).

Het ontwerp begint met het geven van enige definities (art. 1). Zo wordt het begrip „inrichting” omschreven als: „iedere besloten ruimte, waarin een kleinhandels- of ambachtsbedrijf, dan wel het hotel-, café- of restaurantbedrijf ten aanzien van het publiek pleeg te worden uitgeoefend”. De Federatie heeft tegen deze omschrijving bezwaren en heeft deze dan ook aan het Ministerie medegedeeld. Zo is het begrip „publiek” vaag. Reeds onder de werking van de Vestigingswet Kleinbedrijf heeft de uitlegging van het begrip „publiek” veel verwarring gegeven. De Federatie heeft daarom voorgesteld het begrip „publiek” te vervangen door „derden”. Dan vallen ook ondernemingen,

welke gevestigd worden met het doel om uitsluitend voor één of enkele andere ondernemingen te gaan werken, onder de Vestigingswet.

Voorts kan de omschrijving van een „inrichting” als „iedere besloten ruimte enz.” tot ongewenste consequenties leiden. Er zijn bijv. vele automobiel- en garagebedrijven, welke bestaan uit de volgende besloten ruimten: een kantoor, een gelegenheid tot stalling, een werkplaats voor reparaties, een smeestation, een gelegenheid tot verkoop van olie enz. Zo zijn er ook talrijke carrosseriebedrijven met afzonderlijke besloten ruimten voor kantoor, metaalbewerking, houtbewerking, spuiterij en bekledery. Wanneer nu de omschrijving van het begrip „inrichting” gehandhaafd bleef, zouden al deze lokaliteiten even zovele „inrichtingen” opleveren, welke derhalve allen voorzien zouden moeten zijn van een aparte beheerder met vergunning. Dit kan nooit de bedoeling van het ontwerp zijn. De Federatie heeft daarom voorgesteld het ontwerp op dit punt te wijzigen.

Art. 2 bepaalt, zoals reeds even aangestipt, dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden verboden een daarbij aangewezen bedrijf uit te oefenen zonder vergunning. De bij de maatregel gestelde eisen kunnen slechts betrekking hebben op handelskennis en vakbekwaamheid (dus niet op credietwaardigheid). De Federatie heeft bepleit om, in de plaats van de credietwaardigheid, *outillage-eisen* op te nemen. Door opneming daarvan zou immers een goede bedrijfsuitoefening bevorderd worden.

Bovendien stellen vele ondernemersorganisaties, waaronder die op het gebied van het automobiel- en garagebedrijf, het loodgieters- en fittersbedrijf, het electrotechnisch installatiebedrijf, het carrosserie- en wagenbouwbedrijf e.a. het lidmaatschap of de erkenning van ondernemers afhankelijk van de *outillage* der betrokken ondernemingen. Indien de mogelijkheid tot *outillage-eisen* niet wordt opgenomen, zullen in vele bedrijfstakken de mogelijkheid tot vestiging en die tot lidmaatschap van of erkenning door een ondernemersorganisatie elkaar niet dekken, hetgeen ongewenst is.

De erfgenamen

Een vergunning is vereist voor iedere onderneming, waarin het aangewezen bedrijf wordt uitgeoefend, als ook voor iedere tot de onderneming behorende inrichting. De vergunning kan niet worden overgedragen. Zij gaat met de onderneming over op de rechtverkrijgenden onder algemene titel (bijv. de erfgenamen).

De rechtverkrijgenden van de overleden houder van een vergunning, die overeenkomstig die vergunning zelf beheerder was, behoeven niet aan de vestigingseisen te voldoen, indien het gaat om de uitoefening van hetzelfde bedrijf in dezelfde onderneming of inrichting onder beheer van de weduwe of een wettig minderjarig kind van de overledene. Indien een kind van de overleden vergunningshouder de beheerder is, vervalt een dergelijke vergunning na 5 jaar. De Federatie heeft hierbij aangetekend, dat zij veronderstelt, dat deze termijn niet eerder kan gaan lopen dan vanaf het acht-

Van de secretaris van de Federatie van Werkgeversorganisaties in de Kleine Metaalnijverheid ontvingen wij dit artikel, waaraan wij gaarne plaats verlenen.

tiende jaar van het kind, zulks in verband met het feit, dat eerst op 18-jarige leeftijd beperkte handlichting kan worden verkregen en dus beheer uitgeoefend kan worden. Voorts heeft de Federatie gewezen op de onbillijkheid ten aanzien van een kind, dat op het tijdstip van overlijden van zijn vader juist de 21-jarige leeftijd heeft bereikt. De Federatie heeft verzocht in dit geval te voorzien.

In bepaalde gevallen kan de Minister van Economische Zaken *onthefving* van het verzoek van een vestigingsvergunning verlenen. Wanneer bijv. in een dorp een smid gevestigd is, en geen rijwielhersteller, dan zal deze smid gemakkelijk een *onthefving* kunnen krijgen van het verbod om fietsen te repareren. De Federatie heeft het Ministerie medegedeeld, dat onder de voorwaarden, welke aan zo'n *onthefving* verbonden kunnen worden, haars inziens begrepen dient te zijn verval der vergunning, wanneer binnen een bepaalde kilometerstraal een ondernemer (in ons geval dus rijwielhersteller) zich vestigt, die in het bezit is van een normale vergunning.

Tegen een beslissing tot weigering of intrekking van een vergunning, alsmede tegen het niet-tijdig beslissen op een aanvraag tot het verlenen van een vergunning of *onthefving*, staat *beroep* open bij het Scheidsrecht voor het Bedrijfsleven.

Overtredingen zijn strafbaar gesteld krachtens de Wet op de Economische Delicten.

De Regering heeft dezer dagen in de Kamer medegedeeld, dat de indiening van het wetsontwerp Vestigingswet 1951 bij de Staten-Generaal spoedig zal plaats vinden. Wij hopen, dat uit dit ontwerp zal blijken, dat met de opmerkingen der Federatie Klein Metaal rekening gehouden is.

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT
met de mededelingen van:

Vakgroep Electrotechnisch Ambacht
Mauritskade 45, 's Gravenhage - Tel. 01700-110585

Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen
en Verlichtingsartikelen
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

Nederlandse Vereniging van Neo Installateurs
Mauritskade 45, 's Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers
Mauritskade 45, 's Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

Stichting Centraal Instituut voor de Stofmigerhandel
Keizersgracht 643, Amsterdam-C. - Tel. 02900-34002

Arrow-Televisie
antennes en boosters voor lange afstand ontvangst
ARROW RADIO LABORATORIES,
Gijsbrecht van Amstelstraat 333 - Hilversum

- Plaatijzeren geëmailleerde reflector
- Geschikt voor natriumlampen 40-140 w.
- Leverbaar met opgebouwde gietijzeren trafokast
- Lampdrager tevens afdekplaat om bedradingskoker; deze wordt met 1 onverliesbare schroef bevestigd.

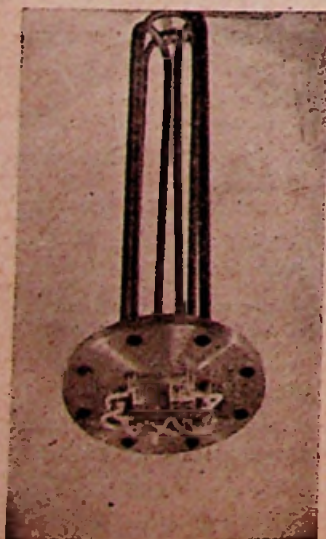
C.V. INDUSTRIA

TEL 62860 P.O. BOX 569 ROTTERDAM

NIKO Schakelmateriaal

voor inbouw en opbouw, in bruin en wit isoliet, grote voorraad!

N.V. **HARTELUST'S** IJzerhandel
afd. ELECTRO TECHNISCHE GROOTHANDEL
LEEWARDEN — GRONINGEN

Voor al Uw verwarmingsproblemen:
**Radio-apparaten en
Instrumentenfabriek
SINUS,**
de la Reylaan 37-39 - Zeist;
telefoon 3455 (K 3404)

In het bijzonder vestigen wij
Uw aandacht op onze
ELEMENTEN-BATTERIJEN
voor hoge-drukketels; bestemd
voor alle vloeistoffen; vanaf 3
KVA tot 30 KVA; op zwaar ge-
goten messing flens. Mogelijke
verhitting tot 300° C.
Vraagt vrijblijvend offerte.

Sterk concurrerende prijzen:

„ELFAB”

electrische soldeerbouten

Zweeds fabriikaat

Leverbaar van 50 Watt — 500 Watt, voorzien
van verkoelingsysteem

J. M. RUKIN, SCHEVENINGEN

Gevers Deynootweg 6, Telefoon 555584

CONEX

BOLREK

CONEX
UNIVERSAL
ISOLIET

De kroon
op het werk
van de
vakman

CONEX-UNIVERSAL

... „lascht overal - past overal”
IN VOORRAAD BIJ UW GROSSIER
Eist CONEX LASDOPPEN en wacht u voor namaak!
Ned. Octr. 6563 I. Fabrikaat N.V. RAMIEUNION-Enschede